

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Освітня програма	17396 Психологія (практична психологія)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	053 Психологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	17396
Назва ОП	Психологія (практична психологія)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Савченко Олена Вячеславівна, Радчук Галина Кіндратівна, Гештень Едіта Олександрівна, Корнієнко Інокентій Олексійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	21.09.2023 р. – 23.09.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://cusu.edu.ua/images/files-2023/samoocin/%D0%A1%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf

Програма візиту експертної групи <https://cusu.edu.ua/ua/litsenzuvannia-ta-akredytatsiia/prohramy-vyizdu-ekspertnykh-hrup>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

За підсумками роботи ЕГ, під час вивчення нормативних документів, матеріалів сайту Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (далі - ЦДУ), матеріалів, наданих на запит ЕГ, дистанційного онлайн-візиту, встановлено, що мета й цілі освітньо-професійної програми «Психологія (практична психологія)» з підготовки магістрів за спеціальністю 053 Психологія (далі – ОП), відповідають місії та стратегії ЦДУ. Структура та зміст ОП повністю відповідають стандарту ВО спеціальності 053 “Психологія” другого (магістерського) рівня вищої освіти, чинному законодавству та предметній області спеціальності “Психологія”. Установчі та нормативні документи, надані експертам, а також уточнені в процесі експертизи фактичні дані щодо організації освітнього процесу в ЦДУ підтверджують можливість підготовки здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за ОП «Психологія (практична психологія)» на якісному рівні. Навчання та викладання за ОП реалізується за допомогою принципу студентоцентрованого підходу; адекватно та відповідно результатам навчання підбрано форми і методи освітньої діяльності. У ЗВО створено відповідні умови для вступу, навчання та соціального забезпечення здобувачів вищої освіти. Кадровий склад й належне організаційне, навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення дозволяють забезпечувати надання високоякісних освітніх послуг та розвиток освітньої, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачам вищої освіти за ОП, що було підтверджено за результатами спілкування зі здобувачами. Перевагами закладу є наявність якісних умов для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами, забезпечення безпечних умов для життя та здоров'я здобувачів включно через наявність сучасно облаштованого сховища, в якому можливо повноцінно провадити освітній процес, налагоджена розгалужена сфера послуг бібліотеки, наявність бази відпочинку, спортивної інфраструктури тощо. Сучасний освітній простір, що також втілюється через функціонування студентського коворкінг центру який надає здобувачам можливості для повноцінної підготовки до будь-яких видів занять у стінах ЗВО. Зміст ОП загалом відповідає фаховим інтересам здобувачів освіти й уможливує їх підготовку в повному обсязі до практичної діяльності у сфері практичної психології та забезпечує можливість продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. ЕГ констатує, що ОП та освітня діяльність за нею відповідають критеріям акредитації. Наявність зауважень до певних її аспектів не мають суттєвого впливу на якість реалізації ОП і носять рекомендаційний характер. Перспективами розвитку даної ОП є вдосконалення системи внутрішньої системи забезпечення якості освіти, артикуляція фокусу ОП у її структурі й подальша інтеграція у міжнародне освітнє середовище. У ЕГ склались позитивні враження від ЦДУ, його здобувачів, НПП, адміністративного та допоміжного персоналу.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Освітня програма створює і підтримує освітній простір із залученням стейкхолдерів через їх участь в засіданнях кафедри з метою підготовки фахівців другого освітнього рівня, готових до практичної діяльності у сфері практичної психології та продовження навчання. Тісна співпраця з академічною спільнотою та їх залучення до проведення занять сприяє інтеграції ОП у сучасний освітній простір. Впроваджена в ЗВО парадигма студентоцентрованості розглядає здобувача освіти як суб'єкта освітнього процесу з власними унікальними інтересами, потребами, досвідом, спроможного бути автономним і відповідальним учасником освітнього процесу. Освітня програма надає широкі можливості набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) через ряд спеціальних вибірковок ОК: «Технології розвитку soft skills професіонала», «Теорія та практика самореалізації особистості», «Інформаційна культура сучасного фахівця», «Тренінг розвитку тренерських здібностей», «Тренінг розвитку впевненості в собі». Впроваджена практика сертифікованих програм підвищення кваліфікації при Центрі досконалості викладання; наявні деталізовані та дієві політики професійного розвитку НПП та формалізований механізм стимулювання розвитку викладацької майстерності також є перевагами цієї ОП. Висока дослідницька й публікаційна активність, участь НПП у вітчизняних та міжнародних навчальних проєктах також віднесено до сильних сторін ОП. ЕГ зафіксувала якісну матеріально-технічну базу: закладом створено зручні й сучасні умови для реалізації права на освіту особам з ООП, функціонує психологічна служба, юридична клініка, коворкінг-центр. Таким чином закладом освіти створено належні умови для вступу, навчання та соціального забезпечення здобувачів освіти. У межах ОП створено освітній простір, який задовольняє вимоги та потреби здобувачів освіти і НПП, що залучені до навчання та викладання на ОП, і забезпечує повноцінну та якісну підготовку майбутніх практичних психологів. Діяльність закладу вищої освіти за ОП є прозорою.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Більшість виявлених недоліків в розрізі за різними критеріями корелюють із недосконалостями функціонування системи внутрішньої системи забезпечення якості у закладі. До цього відноситься відсутність матриць відповідності програмних результатів навчання та компетентностей освітнім компонентам та інших елементів у структурі ОП та структурно-логічна схема, що не відповідає внутрішнім положенням закладу, нездатність запровадженого

анкетування надавати можливість збирати інформацію про задоволеність здобувачів розподілом аудиторних годин і самостійної роботи й недосконалі політики аналізу та врахування пропозицій стейкхолдерів відносно їх можливості впливу на формування цілей ОП, ЗК, СК, ПРН освітньої програми, змісту практичної складової, переліку вибіркового ОК, аудиторного навантаження, задоволеності здобувачів формами проведення контрольних заходів, критеріїв оцінювання, впроваджених процедур дотримання принципів академічної доброчесності тощо; наявність силабусів, в яких не представлено в повній мірі система критеріїв оцінювання всіх форм роботи здобувачів, які також містять інтернет-посиланнями з доменом .eu; не артикульованість процедури реагування адміністрації на результати анкетування та відсутність таких фактів, невизначеність практик перевірки на фальсифікацію та фабрикацію результатів наукових досліджень й притягнення до відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності. Вдосконалення роботи внутрішньої системи забезпечення якості ЦДУ в розрізі покращення аудиту освітніх програм, робочих програм та силабусів ОК, розширення практики анкетувань для збільшення масиву даних, які можуть збиратися від різних стейкхолдерів, артикулювання та фіксація виявлених недоліків та удосконалення внутрішніх локальних актів ВЗСЯО є базовою рекомендацією адміністрації закладу щодо удосконалення зазначеної ОП. ЕГ також рекомендує викристалізувати практичний фокус ОП та вказувати його в структурі самої ОП, гаранту та НПП посилити інформування здобувачів щодо цілей, компетентностей, програмних результатів як в розрізі самої ОП, так і окремих ОК, запровадити практику системного включення потенційних роботодавців в реалізацію освітнього процесу. Розуміючи обмеження воєнного стану, у більш віддаленій перспективі, ЕГ рекомендує адміністрації закладу популяризувати програми академічної мобільності у перспективі подальшого розвитку ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

У ВСО зазначено, що метою ОП є «підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати складні задачі та практичні ситуації у галузі психології, що передбачає надання психологічної допомоги окремим особам або групам людей, проведення наукових та проектних досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, здійснення професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм професійної етики психолога», що в повторює цілі навчання, зазначені у відповідному Стандарті, а особливість полягає у «комплексному підході до підготовки магістрів до роботи в сучасних умовах як безпосередньої (офлайн), так і дистанційної (онлайн) взаємодії з різними категоріями клієнтів, які потребують психологічної підтримки та реабілітації у зв'язку з наслідками пандемії та воєнними діями». Проте ця особливість не зазначена у самій освітній програмі: в ОП не передбачено поля для визначення особливостей загалом. Це робить неможливим для абітурієнтів, які вивчають веб-сторінку ЗВО отримати інформацію про фокус ОП, що потенційно знижує її конкурентоспроможність на ринку. Встановлено відповідність цілей ОП та місії, завданням ЗВО [<https://cutt.ly/MwcmZdA>], які визначено в таких документах: «Статут ЦДУ» [<https://cutt.ly/9wciQt5y>], п.4 якого апелює до «формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, уміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах», п.5 до «забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності» та «Стратегії ЦДУ» [<https://cutt.ly/EwciWl6O>], де деталізовано концептуальні засади стратегічного розвитку Університету, цілі і пріоритети розвитку. Цілі ОП в цілому відповідають місії й меті ЦДУ, конкретизують її в частині підготовки фахівців з психології, які володіють відповідними компетентностями, проте сформульовані особливості відсутні у самій ОП, а їх формулювання не надає можливості їх чітко виділити із подібних на ринку.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Політика врахування позицій та потреб стейкхолдерів ЗВО регулюється «Положенням освітньої програми» [<https://cutt.ly/ewciUhNV>]; «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» [<https://cutt.ly/KwciUDGI>]. Однак зазначені положення, регулюючи процедури перегляду ОП, не визначають алгоритм і системну організацію здійснення впливу стейкхолдерів, апелюючи лише до залучення стейкхолдерів до перегляду, «4.2.2.4 З метою забезпечення участі в розробці, моніторингу та перегляду ОП зацікавлених сторін рекомендується включати до складу проектної групи їх представників (стейкхолдерів –

роботодавців, студентів, випускників Університету, професіоналів тощо) або залучати стейкхолдерів до діяльності проектної групи в інший спосіб». ЕГ проаналізувала зміни у ОП, які зазначені у відомостях СО, власне ОП у минулих редакціях, протоколи обговорення ОП, і підтвердила зазначені у відомостях СО зміни у структурі ОП, які були запропоновані здобувачами у контексті запровадження ОК «Теорія та практика надання психологічної допомоги суб'єкту», «Актуальні проблеми психологічної науки та практики» (англійською мовою). На підставі запиту роботодавців було вдосконалено зміст окремих ОК. У ВСО зазначено, що «ОП сфокусована на безпосередній (офлайн), так і дистанційній (онлайн) взаємодії з різними категоріями клієнтів, які потребують психологічної підтримки та реабілітації у зв'язку з наслідками пандемії та воєнними діями», проте розширення компетентностей чи результатів навчання відповідно цього фокусу не відбулося, а застосовувані практики врахування інтересів заінтересованих сторін на ОП загалом не передбачають опитування щодо формулювання чи зміни ЗК, СК, ПРН: всі ЗК, СК, ПРН відповідають стандарту. Таким чином ЕГ зафіксувала практику збирання позицій стейкхолдерів щодо структури ОК, що є позитивною, проте несистемною практикою та відсутність практики врахування їх позицій саме щодо цілей та програмних результатів ОП, що також було підтверджено у спілкуванні на фокус групах із роботодавцями та випускниками і є недоліком. Таким чином, ЕГ рекомендує суттєво розширити практики взаємодії зі стейкхолдерами, шляхом уможливлення їх більш суттєвого впливу на цілі освітньої програми та програмні результати навчання, які передбачені ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП та програмні результати навчання загалом визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, про що зазначено на зустрічі з роботодавцями. Галузевий контекст врахований у переліку ОК ОП (наявно такі класичні ОК, як: «Методологія психологічних досліджень», «Сучасні технології психологічного консультування», «Позитивна психотерапія» тощо), тематикою кваліфікаційних робіт здобувачів. Тематичний зміст обов'язкових ОК також повністю відповідає галузевому контексту та враховує тенденції розвитку спеціальності. Таким чином, ЕГ вважає, що цілі ОП та ПРН загалом визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, проте врахування регіонального контексту у цілях, компетентностях та результатах навчання не зафіксовано. Регіональний контекст реалізовано через дослідження й допомогу відповідним категоріям клієнтів на базах практик в регіоні. Досвід таких ЗВО, як «Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка», «Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича», «Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» враховано при формуванні структури ОП та змісту окремих ОК, форм і методів навчання. Проте досвід врахування обмежується зазначеною структурою і змістом матеріалу курсів (за результатами інтерв'ю), й не фіксується у змісті силабусів зазначених освітніх компонентів, й не відображається у формулюваннях компетентностей та результатів навчання самої ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Програмні результати навчання ОП відповідають вимогам стандарту для другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія», затвердженому Наказом міністерства освіти і науки України 24.04.2019 р. N 564. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання повністю відповідають зазначеному стандарту. Експертною групою проаналізована матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОП та матриця забезпечення ПРН відповідними компонентами освітньо-професійної програми, які були надані як відповідь на запит. Зазначаємо, що обов'язкові компоненти ОП забезпечують формування усіх визначених стандартом ЗК, СК та ПРН. Зміст ОК відповідає формуванню заявлених ПРН. Наприклад ОК «Сучасні технології психологічного консультування» містить такі теми, як: «Психологічна підтримка клієнтів у віддалених та дистанційних форматах консультативної роботи», «Етика та приватність в консультативній роботі в епоху цифрових технологій» та інші, які забезпечують досягнення таких заявлених результатів навчання, як: ПР5 «Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість», ПР6 «Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності» та ін. Таким чином ЕГ пересвідчилась, що освітня програма загалом через опанування включених до неї освітніх компонентів дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія».

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

-

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Мета і цілі ОП сформульовані узагальнено і повністю дублюють відповідний стандарт, декларована унікальність ОП, яка зумовлена її назвою й практичною орієнтованістю не артикульована у самій ОП; унікальність/особливість, яка зазначена у ВСО, що апелює до «безпосередньої (офлайн), так і дистанційної (онлайн) взаємодії з різними категоріями клієнтів, які потребують психологічної підтримки та реабілітації» не відображена у структурі ОП та не відображається у формулюваннях компетентностей та результатів навчання поза стандартом; недосконалі політики аналізу та врахування пропозицій стейкхолдерів відносно їх можливості впливу на формулювання цілей ОП, ЗК, СК, ПРН освітньої програми: відбувається обговорення ОП на засіданнях кафедри, проте у наданих протоколах зазначаються загальні пропозиції роботодавців щодо «посилення практичної складової, організації навчання в умовах дистанційного режиму» без чіткої диференціації ОП, пропозиції роботодавців щодо цілей, компетентностей, результатів навчання не фіксуються; деклароване врахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм не проявляється у змісті силабусів / робочих програм освітніх компонентів. Рекомендації: при наступному перегляді ОП у 2023/2024 н.р. – передбачити поле для особливостей ОК у її структурі й наголосити особливість цієї ОП у її змісті; відобразити заявлені особливості у формулюваннях компетентностей, результатів навчання; вдосконалити політику врахування позицій та потреб стейкхолдерів щодо формулювання цілей ОП, ЗК, СК та ПРН шляхом запровадження практики опитувань й удосконалення внутрішніх локальних актів, які регулюють алгоритм і системну організацію перегляду ОП - запровадити оновлені алгоритми при наступному перегляді у 2023/2024 н.р.; артикульовати досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм у змісті робочих програм, освітніх компонентах й результатах навчання - під час оновлення ОП, робочих програм / силабусів до ОК у 2023/2024 н.р..

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма має сформульовані цілі, які загалом відповідають місії та стратегії ЗВО. Реалізація ОП надає можливість досягти визначених програмних результатів навчання, які у свою чергу узгоджені з тенденціями розвитку спеціальності та ринку праці. Адміністрація закладу і гарант усвідомлюють потреби ринку праці й на фокус-групах підтвердили загальне спрямування освітньої програми, проте ЕГ, поважаючи принцип університетської автономії рекомендує привести ОП у відповідність до «Положення про освітні програми ЦДУ» й вважає, що ОП має ресурси й кадрове забезпечення для того, щоб виділити дійсний фокус ОП - її практичну орієнтацію: у меті, змісті та структурі, що може надати конкурентну перевагу на ринку шляхом кращого усвідомлення абітурієнтами можливих результатів опанування зазначеною ОП. Таку позицію, а саме: широку зацікавленість у практичному спрямуванні також висловили представники роботодавців. Таким чином, на думку ЕГ, наявний фокус ОП, сформульований узагальнено й слабо простежується у змісті самої ОП і таким чином знижує її конкурентні переваги і жодним чином не виділяє її із подібних. ЕГ визначає, що освітня програма побудована з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів стосовно переліку освітніх компонентів; взаємодія з ними періодично відбувається, однак механізми їх впливу на формування цілей ОП, компетентностей та програмних результатів навчання потребує вдосконалення. Саме на підставі їх запитів ЕГ рекомендує розширити перелік ЗК, СК, ПРН поза тих, що зазначені у відповідному Стандарті і артикульовати фокус чи особливості цієї освітньої програми не тільки у меті чи фокусі, але й у формулюванні цих додаткових ЗК, СК, ПРН. Проте зазначені недоліки не є суттєвими, в основному стосуються маркетингу програми й не спричиняють негативного впливу на якість реалізації ОП, мають суб'єктивний та рекомендаційний характер і можуть бути усунені під час наступного перегляду ОП та у процесі її реалізації за умови їх врахування. Зазначене й визначає рівень «В» за цим критерієм.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого рівня вищої освіти. У процесі аналізу ОП встановлено, що її обсяг для терміну навчання 1 рік 4 міс. складає 90 кредитів, з яких на дисципліни вільного вибору здобувачів припадає 22,5 кредита (25%); для терміну навчання 1 рік 10 міс. – 120 кредитів, з яких на дисципліни вільного вибору здобувачів припадає 30 кредитів (25%). Гуманітарна складова підготовки забезпечується таким ОК, як: «Філософія наукового пізнання». Інші ОК такого профілю є у переліку вибіркових. Практичну підготовку забезпечують: навчальна практика «Дослідницька», навчальна практика

«Переддипломна» (3 кредити), виробнича практика «Психологічна служба в установах та організаціях» (10,5 кредитів). Проте для терміну навчання 1 рік 10 міс. практики лише дві: Навчальна практика «Переддипломна» - 3 кредити та виробнича практика «Психологічна служба в установах та організаціях» - 9 кредитів. Суперечливою практикою, на думку ЕГ, є використання у ОП застарілого терміну «Нормативні дисципліни», які є підвидом обов'язкових на ряду із дисциплінами бакалаврської програми (виключно для терміну навчання 1 рік, 10 міс.). Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого рівня вищої освіти та внутрішнім локальним актам ЗВО. Навчання на ОП відбувається за денною та заочною формами навчання. Загалом ЕГ констатує відповідність складових, структури ОП та ОК вимогам ЗУ «Про вищу освіту» та відповідному стандарту ВО: враховано всі ЗК, СК, ПРН, форми атестації які пропонує Стандарт. Наголошуючи на Рішенні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 21 червня 2022 р. про історико-культурну складову освітнього процесу задля посилення історико-культурного компоненту як обов'язкової складової вищої освіти, ЕГ рекомендує ввести такий обов'язковий ОК, який дозволить здобувачам аналізувати закономірності, наслідки та значення історико-культурних явищ та процесів в Україні.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ЕГ дозволяє встановити, що ОК, включені до ОП, складають логічну взаємопов'язану систему, проте траєкторія введення ОК в ОП не представлена у зрозумілій структурно-логічній схемі: наявна схема є по суті таблицею із розподілом ОК за семестрами викладання й не в змозі розкрити зв'язок між ОК. Відсутність адекватної схеми утруднює усвідомлення логіки розгортання ОП у часі для стейкхолдерів й не відповідає «Положенню про освітні програми» [<https://cutt.ly/swchUrvL>], де вказано: «Структурно-логічна схема... подається у вигляді міждисциплінарних зв'язків між освітніми компонентами ОП...». Аналіз інформаційних матеріалів ОК дав можливість дійти висновків про логічність взаємозв'язку ОК, які включені до ОП, проте ЕГ рекомендує вдосконалити структурно-логічну схему таким чином, щоб артикулювати логіку розгортання ОП у часі. Недоліками також є відсутність таких структурних елементів, як: наявність акредитації, передумови, мова викладання, термін дії, мета, особливості, викладання та оцінювання, ресурсне забезпечення реалізації ОП, академічна мобільність, матриці відповідності компетентностей та програмних результатів навчання освітнім компонентам ОП. Це не відповідає вимогам «Положення про освітні програми» [<https://cutt.ly/swchUrvL>] й інформаційно обмежує можливості абітурієнтів. Зазначені матриці були надані, як відповідь на запит, а їх аналіз підтвердив, що зазначені ОК дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН, а послідовність і зміст обов'язкових дисциплін дозволяють досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. До прикладу ОК 1.1.8.«Сучасні технології психологічного консультування» дозволяє досягти такі ПРН, як «ПР 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій», «ПР 5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість» та ін. Щодо компетентностей, ЕГ звертає увагу, що «ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою досягається за рахунок одного ОК «Актуальні проблеми психологічної науки та практики», який читається англійською мовою, проте не ОК «Філософія наукового пізнання, який також читається англійською мовою. ЕГ рекомендує включити зазначені матриці до змісту ОП. Також зафіксовано несуттєві невідповідності силабусів і наданих матриць у контексті забезпечення ЗК, СК ОК, наприклад ОК «Психолінгвістика» за матрицею передбачає формування СК10, проте не за силабусом. За силабусом передбачає формування СК6, проте не за матрицею. Аналіз зазначених матриць спрямовує ЕГ вважати, що це помилки технічного характеру. Суперечливою практикою на думку ЕГ є «матриця забезпечення (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми бакалаврської складової ОП», яка передбачає набуття магістерських компетентностей та результатів навчання бакалаврськими ОК. При спілкуванні зі здобувачами вищої освіти було встановлено, що вони розуміють зміст обраної ОП, задоволені нею, мають інтерес до її опанування.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

У ОП освітні компоненти, за своїм змістом, мають зв'язок з визначеною спеціальністю 053 Психологія. Цикл обов'язкових дисциплін містить такі типові для таких програм ОК, як: «Сучасні технології психологічного консультування», «Теорія та практика надання психологічної допомоги суб'єкту», «Позитивна психотерапія», «Актуальні проблеми психологічної науки та практики». Ці ОК безпосередньо відповідають предметній області психології. Теми, які розглядаються у межах ОК відповідають їх назві, меті та предметній області спеціальності 053 «Психологія». ОК «Філософія наукового пізнання» має на меті розвинути гуманітарну складову підготовки у розрізі психології. ЕГ також пересвідчилася, що методичні матеріали та силабуси містять поняття, концепції, принципи предметної області психології. Аналіз структури методичних матеріалів та силабусів ОК підтвердив, що тематичний зміст, заявлені цілі та заплановані програмні результати навчання відображені в силабусах освітніх компонентів у вигляді компетентностей та результатів навчання й повністю відповідають предметній області психології.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Згідно з навчальним планом здобувачам освіти відводиться 60 кредитів на вивчення ОК вільного вибору. Регулятивні та процедурні політики визначаються «Положенням про освітні програми» [<https://cutt.ly/swchUrvL>], «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти» [<https://cutt.ly/6wccKheQ>], «Положенням про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін» [<https://cutt.ly/D368AsL>], яке п.2.1.5 передбачає можливість вибору ОК із інших ОП: «2.1.5 Здобувачі певного рівня вищої освіти мають змогу обирати як одну дисципліну із запропонованого переліку, так і блок дисциплін певного циклу за іншою освітньою програмою», проте не рівнів освіти «2.3.1 Реалізуючи індивідуальну освітню траєкторію, здобувач має право обирати дисципліни з усього каталогу вибіркових дисциплін відповідного рівня вищої освіти». Мінімальна кількість здобувачів, необхідна для активації вибіркового ОК – 15 осіб (п 4.3.3 «Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін»). Здобувачам, що обрали ОК, який не набрав мінімальної кількості здобувачів пропонується переобрати ОК із тих, які задовольняють критеріям. Інформування стосовно змісту вибіркових ОК здійснюється шляхом оприлюднення каталогу ОК [<https://cutt.ly/8wcvulXT>], де зазначено компетентності, результати навчання, методи викладання, викладача, вхідні вимоги для кожного ОК. Каталог ОК психолого-педагогічного профілю містить 10 ОК психологічного спрямування та ОК, спрямовані на розвиток соціальних навичок. Окрім вибору ОК, надається можливість вибирати тему кваліфікаційної роботи відповідно до власних дослідницьких інтересів, можливість вибору баз практики, дослідницьких напрямів. ЕГ констатує, що структура ОП загалом передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії на достатньому рівні. Позитивною практикою також є наявність інструкції-презентації для здобувачів з питань вибору ОК [<https://cutt.ly/QwvWuzpW>].

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка регулюється «Положенням про організацію практичної підготовки» [<https://cutt.ly/pwcSmzjN>]. Структура ОП передбачає 3 види практики: ОК Навчальна практика «Дослідницька» у 2 семестрі обсягом 3 кредити з метою «набуття здобувачами досвіду самостійної науково-дослідної роботи, підбір фактичного матеріалу для написання кваліфікаційної роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел», ОК Навчальна практика «Переддипломна» у 2 семестрі обсягом 3 кредити, яка проводиться з метою «вдосконалення здобувачами навичок самостійної науково-дослідної роботи, опрацювання наукових та інформаційних джерел, систематизація та узагальнення фактичного матеріалу для написання магістерської роботи» й ОК «Виробнича практика «Психологічна служба в установах та організаціях» у 3 семестрі обсягом 10,5 кредитів з метою «набуття студентами професійного досвіду та формування навичок надання психологічної допомоги за основними напрямками діяльності психолога». На запит ЕГ було надано угоди про співпрацю серед яких наявні угоди із закладами освіти та закладами соціальної сфери, що передбачають проходження практик. Аналіз наданих на запит звітів свідчить про достатню якість підготовки звітної документації. Впродовж зустрічей зі здобувачами встановлено, що вони задоволені змістом практик, високо оцінюють компетентності, які отримують під час її проходження. Таким чином, ЕГ встановлено, що практика на ОП організована на достатньому рівні і дає можливість здобути компетентності, необхідні для майбутньої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз освітніх компонент ОП свідчить про можливість формування соціальних навичок (soft skills) у процесі їх опанування. За результатами спілкування експертної групи зі здобувачами та представниками студентського самоврядування з'ясовано, що закладом організовуються заходи, що сприяють формуванню та розвитку соціальних навичок. Заклад є одним із засновників науково-освітнього альянсу «Soft skills – навички успішності» [<https://cutt.ly/EwwQW8XE>], ініціює педагогічний експеримент з формування soft skills [<http://surl.li/lkyaq>], обговорюють проект «Формування м'яких навичок (softskills) майбутніх кваліфікованих робітників в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти» на круглому столі [<https://cutt.ly/lwvQRRGi>]. Проблема формування соціальних навичок обговорюється на конференціях закладу [<https://cutt.ly/MwvQTu92>]. Позитивною практикою є наявність вибіркових ОК, які спеціально орієнтовано на досягнення соціальних навичок: «Технології розвитку soft skills професіонала», «Теорія та практика самореалізації особистості», «Інформаційна культура сучасного фахівця», «Тренінг розвитку тренерських здібностей», «Тренінг розвитку впевненості в собі». Окрім того, спеціальність 053 «Психологія» передбачає те, що більшість практико-орієнтованих психологічних дисциплін включають необхідність опанування соціальними навичками (soft skills) в якості базового компонента професійної компетентності психолога. Таким чином ЗВО надає широкі можливості для здобувачів для оволодіння соціальними навичками.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійна кваліфікація, яка регулюється стандартами за цією ОП не надається, проте ОП додатково враховує вимоги професійних стандартів «Практичний психолог закладу освіти», введений наказом Мінекономіки від 24.11.2020 року № 2425 та «Практичний психолог (соціальна сфера)», введений наказом Мінекономіки від

03.02.2021 року № 211, що підтверджується відповідністю результатів навчання за ОП та вимогами зазначених стандартів. Досягнення професійних компетентностей, які зазначено у професійному стандарті «Практичний психолог закладу освіти», забезпечуються їх загальною відповідністю програмним результатам навчання, які містяться у Стандарті вищої освіти для другого (магістерського) рівня спеціальності 053 «Психологія».

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Розробники освітньої програми / гарант самостійно визначають розподіл видів аудиторних годин фактичного навантаження при розробці навчальних планів для здобувачів, враховуючи специфіку ОК, після чого навчальний план підлягає затвердженню у встановленому порядку. Розділ 2.10.5.2 «Положення про освітні програми» [<https://cutt.ly/uwvQA9Hw>] не фіксує чіткі правила формування плану ЗФН «Відсоток скорочення обсягу аудиторних занять (порівняно з навчальним планом денної форми навчання) повинен бути пропорційним для всіх дисциплін навчального плану». Пункт 2.10.5.3 фіксує максимум аудиторних годин для денної форми «Максимум аудиторного навантаження для денної форми на другому (магістерському) рівні зафіксовано – до 22 год.» Обсяг годин для вибіркового ОК - 25%. Опитування не передбачає визначення позиції здобувачів щодо обсягу часу [<https://cutt.ly/CwvQFiso>], аналіз здійснюється на підставі оберненого зв'язку здобувачів з гарантом та викладачами, що не є системним процесом. Кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС (денна форма навчання) становить від 43% до 35%, заочна - від 16% до 9%. На підставі аналізу опитування та інтерв'ю із здобувачами ЕГ прийшла до висновку, що більшість здобувачів задоволені наявним розподілом годин і не вважають себе пере- або недовантаженими. Проте ЕГ відмічає, що наявне анкетування не надає відповідь щодо задоволеності здобувачів освіти розподілом аудиторних годин, тому ЕГ рекомендує вдосконалити опитування здобувачів освіти у цьому контексті й додати запитання, які дозволять здобувачам пояснити, чим саме вони задоволені / незадоволені у контексті фактичного навантаження, що надасть інформацію для подальшого удосконалення ОП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

світня програма передбачає широкі можливості набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) через ряд спеціальних вибіркового ОК («Технології розвитку soft skills професіонала», «Теорія та практика самореалізації особистості», «Інформаційна культура сучасного фахівця», «Тренінг розвитку тренерських здібностей», «Тренінг розвитку впевненості в собі») та різних заходів, які ініційовані ЗВО (педагогічний експеримент з формування soft skills у міських професійно-технічних освітніх закладах).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Відсутній історико-культурний компонент ОП; відсутність таких структурних елементів, як: наявність акредитації, передумови, мова викладання, термін дії, мета, особливості, викладання та оцінювання, ресурсне забезпечення реалізації ОП, академічна мобільність, матриці відповідності компетентностей та програмних результатів навчання освітнім компонентам ОП, що не відповідає «Положенню про освітні програми ЦДУ»; структурно-логічна схема не здатна продемонструвати логіку розгортання ОП у часі; наявне анкетування не дає можливості збирати інформацію про задоволеність здобувачів розподілом аудиторних годин і самостійної роботи. Рекомендації: забезпечити історико-культурну складову освітнього процесу шляхом введення до переліку обов'язкових ОК яка дозволить здобувачам аналізувати закономірності, наслідки та значення історико-культурних явищ та процесів в Україні - під час чергового перегляду ОП у 2023/2024 н.р.; привести структуру ОП у відповідність до «Положення про освітні програми ЦДУ»; вдосконалити структурно-логічну схему так, щоб вона оперувала пост- і пререквізитами ОК й була здатна демонструвати логіку розгортання ОП у часі; вдосконалити практику опитування таким чином, щоб уможливити збір необхідної інформації про задоволеність здобувачів розподілом аудиторних годин та годин самостійної роботи шляхом розширення анкетування, яке здійснюється відділом забезпечення якості та цифрового супроводу освіти – під час опитувань здобувачів у 2023/2024 н.р..

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Встановлено, що ОП та освітня діяльність за цим критерієм загалом відповідає вимогам, а саме: обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонент відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого рівня вищої освіти, зміст ОП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності 053 Психологія, програмні результати навчання формуються достатньою кількістю обов'язкових освітніх компонентів. Найбільш суттєвим зауваження є невідповідність структури ОП «Положенню про освітні програми ЦДУ» у контексті відсутності таких елементів, як: передумови, мова викладання, термін дії, мета, особливості, викладання та оцінювання, ресурсне забезпечення реалізації ОП, академічна мобільність, матриці відповідності компетентностей та програмних результатів навчання освітнім компонентам ОП, а структурно-логічна схема, не здатна визначити пре- і постреквізити ОК. Зважаючи на неповну відповідність підкритерію 2, беручи до уваги голістичний підхід, експертна група вважає, що ОП та освітня діяльність за цією програмою дозволяє досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, а зауваження не несуть системного характеру і таким чином не здійснюють негативного впливу на якість реалізації ОП, проте знижують можливості інформування щодо її провадження. Виконання основних вимог цього критерію на достатньому рівні та можливість швидкого виправлення зазначених недоліків, які мають в основному технічні причини обумовлює рішення ЕГ щодо встановлення рівня В за критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на ОП оприлюднені на сайті університету [<https://cutt.ly/7wjDQP9g>]. У Додатку 2 [<https://cutt.ly/vwv50lhu>] вказано, що «для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра приймаються: вступники освітнього ступеня бакалавра – 6 рівень Національної рамки кваліфікації (НРК6) та освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) – 7 рівень Національної рамки кваліфікації (НРК7) – для здобуття ступеня магістра з нормативним строком навчання за освітньо-професійними програмами спорідненої спеціальності». Для вступу на навчання зараховуються бали ЄВІ 2023 року та ЄФВВ 2023 року. Конкурсний бал розраховується таким чином: $KB = 0,2 \times П1 + 0,2 \times П2 + 0,6 \times П3$, де П1 – оцінка тесту загальної навчальної компетентності ЄВІ; П2 – оцінка тесту з іноземної мови ЄВІ; П3 – оцінка ЄФВВ або оцінка фахового іспиту. Визначено, що результати вступних випробувань, незалежно від форми проведення, оцінюються за 200-бальною шкалою. Мінімальна позитивна оцінка вступного випробування складає 100 балів. Водночас вказується, що особа може здобути ступінь магістра на основі НРК6 або НРК7, здобутого за іншою спеціальністю. При цьому університет встановлює додаткові вимоги для такої категорії осіб щодо строків навчання, включення додаткових обов'язкових освітніх компонентів до індивідуального навчального плану та обмеження щодо можливого поєднання спеціальностей різних галузей знань. У цьому ж Додатку 2 чітко визначено порядок роботи приймальної комісії, строки прийому заяв і документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання. Також у § 6 Додатку 2 до правил прийому чітко визначено спеціальні умови участі в конкурсному відборі для пільгових категорій вступників.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

В Додатку 2 до правил прийому [<https://cutt.ly/vwv50lhu>] зазначено, що програми фахових іспитів (замість ЄФВВ) для спеціальності 053 «Психологія» розробляють фахові комісії відповідно до Програми предметного тесту з психології та соціології єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 лютого 2022 року № 156. На сайті університету розміщено «Програму фахового випробування» [<https://cutt.ly/awv526hZ>], у якій чітко визначено форму проведення – письмове опитування у формі тестування, деталізовано структуру, процедуру та критерії оцінювання. У Додатку 2. 4 правил прийому [<https://cutt.ly/Ewv593ci>] визначено порядок вимог до вступників для навчання за освітніми програмами ЗВО для здобуття ступеня магістра на основі НРК6 або НРК7, здобутого за іншою спеціальністю. При цьому університет включає додаткові обов'язкові освітні компоненти в обсязі 30 кредитів ЄКТС до індивідуального навчального плану здобувача освіти додатково до навчального плану відповідної ОП для забезпечення базової підготовки здобувача освіти зі спеціальності, які формуються на основі бакалаврської ОП спорідненої спеціальності. Порядок визначення додаткових компонентів в індивідуальному освітньому плані студентів наступний: фахова атестаційна комісія здійснює співставлення компонентів освітньої програми попередньої вищої освіти, з відповідними компонентами магістерської освітньої програми, на яку вступає особа та визначає перелік компонентів для додаткового опанування, формує індивідуальний навчальний план здобувача освіти та надає пропозиції Приймальній комісії на затвердження індивідуального навчального плану студента для

забезпечення його базової підготовки зі спеціальності. Дисципліни бакалаврської програми включаються до індивідуального навчального плану магістра та вивчаються протягом першого року навчання понад встановлений обсяг освітньої програми. У Додатку 2.1 «Конкурсні пропозиції 2023 року ...» [http://surl.li/kqecf] зазначена можливість вибирати за неспорідненою спеціальністю або додатково 30 кредитів упродовж першого року навчання або 120 кредитів з подовженням строку навчання до 1 року і 10 місяців. Під час зустрічі зі здобувачами встановлено, що вступникам з неспоріднених спеціальностей рекомендується термін навчання 1 рік 10 місяців. Вони не поінформовані про можливість навчання терміном 1 р. 4 м. У Додатку 2.4 до правил прийому чітко не прописано терміни навчання. Мова лише йде про те, що формується індивідуальний навчальний план, в якому зазначаються освітні компоненти, що вивчаються протягом першого року навчання понад встановлений обсяг ОП. Зустріч з адмінперсоналом, у тому числі з відповідальним секретарем приймальної комісії та деканом, показала, що процедура реалізації можливості навчання здобувачам неспоріднених спеціальностей терміном 1 р. 4 м. незрозуміла і потребує уточнення.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ЦДУ питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється такими нормативними документами, розміщеними у вільному доступі на сайті: «Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ на 2023–2024 н. р. у 10 розділі (порядок переведення, відрахування, повторне навчання та поновлення студентів» [http://surl.li/kqdyr]; «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЦДУ» [http://surl.li/kkggv]; «Тимчасовий порядок надання освітніх послуг на засадах внутрішньої академічної мобільності в ЦДУ здобувачам вищої освіти з територій, на яких ведуться активні бойові дії» [http://surl.li/kqcas]. Окремі питання вступу для здобуття вищої освіти в ЦДУ за результатами навчання в інших ЗВО визначається «Правилами прийому до ЦДУ у 2023 р.» у розділі 2 [http://surl.li/jzfu] та додатку 2.1. до Правил прийому [http://surl.li/kqecf]. У підрозділі 10.8 «Положення про організацію освітнього процесу» вказано, що «академічна мобільність передбачає участь студентів в освітньому процесі вищого навчального закладу (в Україні або за кордоном), проходження навчальної або виробничої практики, проведення наукових досліджень з можливістю перезарахування в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін, практик тощо». Університет перезараховує результати навчання студента на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. У «Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЦДУ» розкриваються організаційне забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти (зокрема, на засадах дистанційної освіти) та визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у закладі-партнері. Проте під час зустрічі зі здобувачами було виявлено, що вони погано поінформовані про можливості внутрішньої та міжнародної академічної мобільності. Ніхто із здобувачів не мав такого досвіду.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентуються «Порядком визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», який оприлюднений на сайті закладу [http://surl.li/kmrjrp]. У ньому визначено процедуру подання заяв, ідентифікацію і визнання результатів неформального та/або інформального навчання. Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання група забезпечення освітньої програми визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Університет приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність результатам навчання, передбачених відповідною освітньою програмою. Зазначено також, що загальний обсяг освітніх компонентів ОП, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми. Проте, як засвідчила зустріч зі здобувачами, знання про можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, поверхневі та й подібної практики на цій ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

-

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Недостатньо чітко артикульовано у відповідних документах ЗВО для вступників неспоріднених спеціальностей процедуру реалізації індивідуального навчального плану при виборі терміну навчання 1 рік 4 місяців; низька поінформованість здобувачів про можливості визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема, під час академічної мобільності, а також під час неформальної освіти; відсутність практики академічної мобільності здобувачів та визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендації: Слабкі сторони ОП за критерієм 3 визначають необхідність рекомендації щодо розробки для вступників неспоріднених спеціальностей чітких і зрозумілих правил та процедури реалізації індивідуального навчального плану при виборі терміну навчання 1 рік 4 місяці - за умови врахування рекомендації це може бути реалізовано для вступної кампанії 2024 року. ЕГ рекомендує гаранту ОП та науково-педагогічними працівниками посилити просвітницько-інформаційну роботу серед здобувачів ОП щодо можливостей визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, а також у рамках неформальної освіти, що може бути здійснено протягом року безпосередньо на заняттях, засіданнях та через взаємодію з студентським самоврядуванням.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Експертною групою встановлено, що ЗВО загалом забезпечує доступ до цієї освітньої програми. На сайті університету оприлюднені правила прийому на навчання за освітньою програмою, які не містять дискримінаційних положень. Чітко визначені правила прийому для вступників освітнього ступеня бакалавра та освітнього ступеня магістра для здобуття ступеня магістра з нормативним строком навчання за освітньо-професійними програмами спорідненої спеціальності на підставі врахування ЄВІ 2023 року та ЄФВВ 2023 року. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми. Визначено порядок вимог до вступників для здобуття ступеня магістра на основі НРК6 або НРК7, здобутого за іншою спеціальністю. Також у відповідних положеннях визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, а також в рамках неформальної освіти. Зауваження стосуються конкретизації у відповідних документах ЗВО для вступників неспоріднених спеціальностей процедури реалізації індивідуального навчального плану при виборі терміну навчання 1 рік 4 місяці та необхідності просвітницької роботи серед здобувачів ОП щодо можливостей академічної мобільності та неформальної освіти через відсутність практики академічної мобільності здобувачів та визнання результатів навчання у рамках неформальної освіти. Зважаючи на неповну відповідність критерію 3, експертна група вважає, що ОП за цим критерієм дозволяє досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, а зауваження не несуть системного характеру. Виконання основних вимог цього критерію на достатньому рівні та можливість швидкого виправлення зазначених недоліків зумовлює встановлення рівня В за критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

У ЗВО форми навчання регламентовані у підрозділі 6.1. «Положенням про організацію освітнього процесу» [<http://surl.li/kuwmo>], де зазначено, що освітній процес здійснюється у таких формах: навчальні заняття (лекції, лабораторні, практичні, семінарські, індивідуальні заняття, курсові роботи, консультації), самостійна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи. Чітко розписано різні види індивідуальних навчально-дослідних завдань, як «вид позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру». Різноманітність форм навчальної роботи сприяє досягненню ПРН. Аналіз робочих програм та силабусів показує використання викладачами при здійсненні освітнього процесу різноманітних методів викладання: метод проблемного викладу матеріалу; моделювання життєвих ситуацій; мозковий штурм; кейс-метод; навчальної дискусії тощо, що дозволяє сформулювати у студентів вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати, приймати рішення в ситуації невизначеності (ПРН.5, ПРН.6, ПРН.9), сприяє розвитку дослідницьких навичок, самоконтролю та комунікації, критичного мислення та вирішення проблем (ПРН.1, ПРН.2, ПРН.3, ПРН.7, ПРН.10). У відомостях самооцінювання зазначено, що «застосовувалися методи дистанційного навчання в режимі реального часу за допомогою платформ Zoom, Moodle, Google Workspace For Education». У робочих програмах та силабусах ОК цієї ОП вказано, що для оцінювання досягнутих ПРН використовуються такі засоби: екзамен, тести, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах та ін. Відповідність форм і методів навчання та викладання студентоцентрованому підходу закріплена в «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» [<http://surl.li/klzoa>], «Положенні про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін» [<http://surl.li/kbjug>]. Під час зустрічі із здобувачами та випускниками встановлено, що здобувачі беруть участь в обговоренні ОП, обирають вибіркові дисципліни, теми кваліфікаційних

робіт. Було зафіксовано, що викладачі використовують інтерактивні методи навчання, методи особистісно орієнтованої технології навчання, створюють умови персоналізованого студентоцентрованого освітнього середовища.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайті університету [<http://surl.li/jyrts>, <http://surl.li/kmryd>] представлені ОП, її цілі, завдання, компетентності, структура, програмні результати навчання, а також графік освітнього процесу, робочі програми, з якими здобувачі мають можливість ознайомитися. Як зазначено у відомостях самооцінювання та повідомлялось самими викладачами під час зустрічей, на початку вивчення дисципліни викладачі розміщують інформацію про її зміст, мету, обсяг, форми контролю, зміст, терміни виконання завдань для практичних/лабораторних занять, самостійної роботи з методичними рекомендаціями на платформі Google Workspace For Education або в засобах соціальної комунікації, узгоджених зі здобувачами. Форми поточного контролю та критерії оцінювання усіх видів навчальної діяльності доводяться до відома здобувачів на початку вивчення ОК, що регламентується п. 7.3, 7.4 «Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ на 2022-2023 н. р.» [<http://surl.li/kdwl>]. Вимоги до підготовки кваліфікаційних робіт, порядок захисту роз'яснюються здобувачам перед обранням теми дослідження науковим керівником, згідно «Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ на 2022-2023 н.р.». Інформація про організацію практичної підготовки здобувачів міститься програмі та методичних рекомендаціях до виробничої практики [<http://surl.li/kmufn>]. Проте зустріч із здобувачами показала, що вони недостатньо поінформовані про основні компоненти ОП, її цілі і завдання, компетентності та програмні результати, не можуть визначити компетентності та програмні результати, які реалізуються в окремих ОК.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Важливою методом навчання за цією ОП є проектна діяльність, яка сприяє практичному застосуванню знань та навичок, розвитку творчого мислення. Підґрунтям здійснення наукової діяльності є ОК «Методологія психологічних досліджень», що розглядає традиційні та сучасні погляди на найбільш суттєві проблеми психологічного дослідження, допомагає ефективно планувати та організовувати психологічне дослідження, науково коректно аналізувати емпіричні дані та робити обґрунтовані висновки. Як засвідчив аналіз робочих програм та силабусів, поширеною формою ІНДЗ є написання наукових статей/ тез доповідей з проблеми, до якої виявлено пізнавальний інтерес. Здобувачі мають змогу публікувати результати досліджень у Студентському науковому віснику ЦДУ [<http://surl.li/kmvgs>]. Активну участь студентів засвідчує значна кількість публікацій здобувачів з даної ОП, зокрема, в останньому випуску № 28 за 2023 рік Студентського наукового вісника ЦДУ [<http://surl.li/lqaik>]. Випускова кафедра щорічно проводить Всеукраїнську студентську науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми та перспективи розвитку психології та соціальної роботи» [<http://surl.li/kmvjs>]. У 2022 році випускова кафедра психології та соціальної роботи організувала і провела Всеукраїнську науково-практичну інтернет - конференцію з міжнародною участю "Соціально-психологічна допомога при ПТСР та інших психічних розладах. Актуальні проблеми" [<http://surl.li/lxokt>], у якій активну участь брали здобувачі даної ОП. Здобувачі беруть участь у конференціях інших ЗВО. Для прикладу, здобувачка цієї ОП брала участь в Міжвузівській студентській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми сучасної психологічної науки: Виклики сучасності», ЖДУ імені Івана Франка, 10.10.2022. На кафедрі функціонують проблемні групи «Актуальні проблеми практичної психології», «Шляхи пізнання та самопізнання», «Психокорекція в закладах освіти», «Популярна етнопсихологія», «Консультації в Позитум-підході», «Актуальні проблеми дитячої та сімейної психології», в яких здобувачі готують доповіді, обговорюють їх, результатом є наукові публікації. Зустріч з представниками студентського наукового товариства, а також із здобувачами показала, що студенти мають можливість реалізувати свої наукові інтереси в рамках функціонування проблемних груп, написання різних публікацій, спілкування з науковцями ЗВО і активно залучені до цього процесу.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Періодичне оцінювання та перегляд освітніх програм є важливим компонентом системи забезпечення якості освіти, що визначено в «Положенні про внутрішню систему забезпечення якості освітнього процесу» [<http://surl.li/klzoa>], а також в «Положенні про освітні програми» [<http://surl.li/kmvow>]. Щороку освітні компоненти ОП обговорюються, переглядаються, оновлюються у відповідності з досягненнями сучасної науки. Викладачі ситематично з урахуванням розвитку науки та практики оновлюють навчально-методичні матеріали: тематику та зміст лекцій, методичні матеріали до семінарських, практичних та лабораторних занять (тематику, літературу до кожної теми), теми для самостійного опрацювання, тематику індивідуальних навчально-дослідних завдань. Методичний супровід, контроль за оновленням ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик здійснюють завідувач кафедри, методична комісія кафедри, методична рада факультету, навчально-методичний відділ. Актуалізація запитів на практично-психологічну допомогу потерпілим від війни стала поштовхом до оновлення низки освітніх компонентів

ОП. Для прикладу, внесено до таких ОК, як «Психологія впливу», «Позитивна психотерапія» «Психологія духовності» теми, пов'язані з особливостями надання першої психологічної допомоги, роботи з посттравматичним стресовим розладом. А також введено у перелік вибіркових такі ОК, як «Психологічна безпека особистості», «Психологія посттравматичної реабілітації», «Комплексна програма підготовки психологів до роботи з ПТСР у військовослужбовців та постраждалих унаслідок воєнних дій», яка була розроблена у результаті реалізації грантового наукового проекту. Зустрічі з науково-педагогічними працівниками та із здобувачами показали, що викладачі постійно удосконалюють свої ОК, враховуючи сучасні психологічні підходи та пропонують інноваційні методи психологічної підтримки та надання психологічної допомоги військовослужбовцям та внутрішньо переміщеним особам.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

«Стратегія розвитку міжнародної діяльності університету на 2019-2025 рр.» [<http://surl.li/knfyh>] передбачає інтеграцію ЗВО в міжнародний освітній простір через участь НПП, студентів у програмах міжнародної академічної мобільності, освітніх обмінах, стажуваннях, навчанні за кордоном, розробці концепції англomовного викладання окремих дисциплін у межах україномовних програм, як важливої складової розвитку академічної мобільності та інтернаціоналізації університету. На цій ОП дві дисципліни читаються англійською мовою: «Актуальні проблеми психологічної науки та практики» та «Філософія наукового пізнання. НПП мають доступ до міжнародних баз даних, зокрема, Scopus, Web of Science та іншої інформації щодо закордонних видань на веб-сторінці бібліотеки ЦДУ [<http://surl.li/kngsk>]. Це підтвердила директор наукової бібліотеки. НПП, здобувачі постійно беруть участь у зарубіжних науково-практичних конференціях (Польща, Латвія, Франція, США). Викладачі проходили міжнародні стажування в Польщі, Франції (Мамчур І.В., Близнюкова О.М.); публікують наукові статті у виданнях, які індексуються в базах Scopus, Web of Science (Гейко Є.В., Горська Г.О., Радул І.Г., Галушко Л.Я., Міненко О.О., Близнюкова О.М.). Викладач Близнюкова О.М.брала участь у міжнародному проекті Erasmus+ UTTERLY [<http://surl.li/kkfzg>] та є співавтором міжнародної монографії. Проте зустрічі з гарантом ОП та з викладачами показали, що за останні 2 роки відсутні факти проходження НПП міжнародного стажування навіть в онлайн форматі.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП: здобувачі систематично публікують результати своїх досліджень в Студентському науковому віснику ЦДУ, випускова кафедра щорічно проводить студентську наукову конференцію, а також забезпечує активне функціонування студентських проблемних груп, здобувачі беруть участь в науково-практичних конференціях, яку проводять ЦДУ та інші ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Під час зустрічі здобувачі не змогли відповісти на запитання про компетентності та програмні результати як ОП загалом, так і окремих ОК. За останні 2 роки ніхто з викладачів не проходив міжнародного стажування. Рекомендації: Слабкі сторони ОП за критерієм 4 зумовлюють необхідність рекомендації гаранту ОП та науково-педагогічним працівникам в перший тиждень навчання за цією ОП організувати систему заходів щодо ознайомлення здобувачів з ОП, її цілями, завданнями, особливостями, компетентностями та програмними результатами; кожному викладачеві на перших заняттях з вивчення ОК розкривати цілі, компетентності, програмні результати, порядок та критерії оцінювання за даним ОК, а також міжнародному відділу забезпечити умови для залучення НПП до програм міжнародної академічної мобільності та міжнародного стажування.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Експертною групою встановлено, що форми та методи навчання і викладання за даною ОП сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. ЗВО забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої

програми. Викладачі оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Зауваження стосуються низької поінформованості здобувачів щодо цілей, компетентностей, програмних результатів як самої ОП, так і окремих ОК, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, а також низької міжнародної академічної мобільності викладачів. Зважаючи на неповну відповідність підкритерію 4, експертна група вважає, що ОП за цим критерієм дозволяє досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, а зауваження не несуть системного характеру. Виконання основних вимог цього критерію на достатньому рівні та можливість оперативного виправлення зазначених недоліків зумовлює встановлення рівня В за критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

«Положення про організацію освітнього процесу» [<https://cutt.ly/uwvjdyEQ>], «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» [<https://cutt.ly/zwvjfqon>; п. 3.3] регламентують норми контрольних заходів. В ЗВО проводяться щорічні опитування відповідно до «Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін» [<https://cutt.ly/LwvjhoPR>], мета яких дізнатися думки здобувачів щодо об'єктивності оцінювання, організації навчального процесу. Більшість викладачів, які працюють на ОП, використовують такі форми контролю: усне опитування, тестовий контроль, перевірка письмових робіт. Форми та методи контролю висвітлено в силабусах [таблиця 1 ВСО]. Обов'язковим компонентом силабусів є список питань для самоконтролю результатів навчання, який забезпечує орієнтацію здобувачів при підготовці до підсумкових форм контролю. Ознайомитись з силабусами здобувачі можуть на сторінці факультету [<https://cutt.ly/pwvjAK4>] та в Google-класах з окремих дисциплін. На резервній зустрічі здобувачі першого та другого курсів навчання продемонстрували наповнення цих електронних систем матеріалами. ЕГ переконалася, що здобувачі мають вільний доступ до силабусів, робочих програм та методичних матеріалів. За п. 7.3 «Положення про організацію освітнього процесу», основні форми, терміни та кількість проведення контрольних заходів визначаються викладачем у РП відповідно до обсягу і специфіки навчальної дисципліни. Основними принципами оцінювання, які запроваджені в ЗВО, є об'єктивність, прозорість, академічна доброчесність. Прозорість досягається завдяки оприлюдненню критеріїв, правил і процедур оцінювання навчальних досягнень здобувачів у силабусах та РП. Об'єктивність забезпечується за допомогою застосування чітких схем нарахування балів за виконання певних форм роботи, використання «автоматизованих засобів оцінювання знань» [п. 8.6; с. 37]. Інформування здобувачів стосовно програми ОК та засобів контролю здійснюється викладачами на першому занятті з курсу. На резервній зустрічі ця інформація була підтверджена здобувачами. Проведений аналіз силабусів та РП дозволив встановити, що лише в поодиноких РП чітко прописані критерії оцінювання усних відповідей та письмових робіт здобувачів (Philosophy of Scientific Knowledge; Економічна психологія), представлені схеми нарахування балів за певні досягнення здобувачів (Philosophy of Scientific Knowledge; Проективні методи в психології; Активне соціально-психологічне пізнання). Однак, більшість силабусів містить загальний розподіл балів за формами роботи, а отже система оцінювання представлена фрагментарно, що потребує виправлення. На резервній зустрічі ЕГ не виявила додаткові форми інформування про критерії оцінювання під час перегляду електронного забезпечення дисциплін, що є недоліком. Потребують оновлення перелік інформаційних ресурсів ПП.1.1.5 та ПП.1.1.9 (за ОП 2023 р.), оскільки включають посилання на домени ru

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія для другого (магістерського) рівня, основною формою атестації є публічний захист кваліфікаційної роботи та складання атестаційного екзамену. Відповідно до вимог Стандарту, кваліфікаційні роботи повинні проходити перевірку на відсутність академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації, бути розміщені у репозитарії або на сайті Університету. ЕГ з'ясувала, що кваліфікаційні роботи, відповідно до внутрішнього «Положення про кваліфікаційні роботи» [<https://cutt.ly/qwvzWHkD>], проходять перевірку на унікальність авторського тексту за ліцензованою програмою StrikePlagiarism. На резервній зустрічі було з'ясовано, що інших практик перевірки робіт на ОП не впроваджено, але гарант запевнила, що відповідальність за фальсифікацію та фабрикацію даних несуть здобувач та науковий керівник, отже спрацьовують практики підтримки репутації науковця. Створення репозитарію магістерських робіт наразі активно обговорюється адміністрацією, Університет шукає технічні можливості для його реалізації, як повідомила директорка бібліотеки. Допомогу у підготовці здобувачів до атестації забезпечують «Програма кваліфікаційного іспиту з теоретичних основ та технологій роботи практичного психолога», «Програма захисту кваліфікаційної роботи». «Програма кваліфікаційного іспиту» містить перелік тем, визначену форму проведення, зразок білету, список рекомендованих джерел, чіткі критерії оцінювання зі схемами нарахування балів за виконання як теоретичного, так і практичного завдання. Структура програми повністю відповідає п. 3 «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти» [<https://cutt.ly/YwvzFM5C>]. У «Положенні про кваліфікаційні роботи» виокремлені чіткі критерії оцінювання як змістових аспектів роботи (до 60 балів), так і процедури захисту (до 40 балів), однак наведена лише загальна схема нарахування балів за всю кваліфікаційну роботу, що ускладнює розуміння процедури нарахування балів окремо за якість виконаної роботи, і окремо за процедуру публічного захисту. Об'єктивність оцінювання кваліфікаційної роботи посилюється введеною практикою зовнішнього рецензування роботи. Саме рецензент, а не науковий

керівник, пропонує оцінку за роботу, враховуючи її зміст (до 50 балів) й технічне оформлення (до 10 балів). Відповідно до п. 6.3.4, при оцінюванні рецензент має орієнтуватися на критерії, які повинна розробити кафедра і затвердити рада факультету. На сформований запит 16 ЕГ не отримала відповідь щодо критеріїв оцінювання кваліфікаційних робіт, окрім тих, що представлені у «Положенні про кваліфікаційні роботи». У «Програмі захисту кваліфікаційної роботи» визначені лише змістові критерії оцінювання роботи, а саме: реальність, актуальність, інформативність, дослідницький характер тощо.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Встановлено, що в ЗВО регулярно проводиться робота щодо запобігання та протидії корупції, яка спрямована на виявлення конфлікту інтересів, врегулювання та запобігання подібних ситуацій (опитування, щорічний круглий стіл, висвітлення інформації на сайті). В Університеті прийнята «Антикорупційна програма» [<https://cutt.ly/hwvxFqjH>], запроваджені декілька каналів повідомлення про корупційні правопорушення, розроблена проста процедура реагування на повідомлення, яку прокоментувала уповноважена особа з цього питання. У ЗВО розроблені 2 анкети: одна для здобувачів стосовно корупції в університеті, а друга для викладачів стосовно можливих корупційних ризиків у діяльності ЗВО. Самі анкети та результати опитувань, проведених у грудні 2022 та березні 2023, представлені на сайті [<https://cutt.ly/lwvx2ep3>]. 80% здобувачів всього Університету повідомили, що вони навіть не чули про факти корупції в ЗВО, цю інформацію підтвердили і випускники, вказавши, що відсутність корупційної складової є одним з факторів обрання ними саме ЦДУ. Певні аспекти врегулювання конфліктних ситуацій представлені і в положеннях, які регулюють освітній процес. Так, у «Положенні про організацію освітнього процесу» [<https://cutt.ly/uwvjdYEQ>] вказано, що у разі незгоди здобувача з оцінкою за підсумковою формою контролю з дисциплін, що завершуються екзаменом, можна звернутись в деканат з заявою на апеляцію. У п. 3-4 «Положення про апеляцію» [<https://cutt.ly/CwvxA29L>] чітко прописана процедура оскарження оцінок. На зустрічі здобувачі продемонстрували обізнаність стосовно процедури апеляції, однак не знали у яких випадках можна перескласти оцінку з метою її підвищення. Така можливість передбачена п.7.6.5 «Положення про організацію освітнього процесу». Викладачі на зустрічі повідомили, що підстави для перескладання екзамену з метою підвищення оцінки визначає деканат, а не викладачі, і це знижує ймовірність появи конфлікту інтересів. У ЗВО дозволено проводити заходи семестрового контролю у різних формах: усна, письмова, комбінована, тестування тощо. Такий підхід не обмежує викладача у виборі, дозволяє підібрати таку форму, яка більше відповідає специфіці навчальної дисципліни. Однак, форми проведення екзаменів не описані в РП, що може дезорієнтувати здобувачів під час підготовки. Допомогою у підготовці здобувачів до екзамену є перелік програмованих питань для самоконтролю, що представлений у всіх РП як її обов'язкова складова. Здобувачі та викладачі підтвердили, що прикладів оскарження результатів контрольних заходів на цій ОП не було. Повторне перескладання екзамену у разі незадовільної підсумкової оцінки (від 1 до 59 б.) проводиться за комплексними білетами, завдання яких охоплюють всі види навчальної роботи з дисципліни. У такий спосіб забезпечується повнота та ґрунтовність оцінювання. Результати опитування свідчать про високий рівень задоволеності здобувачів організацією освітнього процесу [<https://cutt.ly/pwvcbYQk>], оскільки отримана середня оцінка 4,4 бали за п'ятибальною шкалою.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності відображені в таких документах: «Положення про організацію освітнього процесу» [<https://cutt.ly/uwvjdYEQ>; п. 7.8.4], «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» [<https://cutt.ly/zwvjfqon>; п. 14], «Положення про академічну свободу та академічну доброчесність» [<https://cutt.ly/pwvmWxAW>]. У вказаних документах чітко прописані компоненти системи запобігання та виявлення академічної недоброчесності, а саме: формування етосу, несприятливого до нечесності; створення умов, що унеможливають академічну недоброчесність; виявлення академічного плагіату; притягнення до відповідальності. Основними процедурами ЗВО у боротьбі з недоброчесністю є робота Комісії з питань академічної доброчесності та Етичної комісії. Як повідомили представники студентського активу, ці комісії за минулий навчальний рік засідали до 10 разів, розглядаючи відповідні питання. У п.5 «Положення про академічну свободу та академічну доброчесність» зазначено, що для позитивного рішення щодо допуску кваліфікаційної роботи до захисту достатньо 40% унікальності тексту, якщо цей показник є нижчим, то робота відправляється на доопрацювання і на повторну перевірку. Проректор з наукової роботи прокоментувала цей відсоток як такий, який рекомендований постановою МОН України, здобувачі оцінили його як дуже низький, запропонував 60-70% унікальності як більш адекватний. Також 40% унікальності та відсутність в Університеті процедур притягнення до відповідальності, окрім «відповідальність відповідно до чинного законодавства» (с. 8), суперечать одному з положень «Етичного кодексу університетської спільноти» [<https://cutt.ly/5wvWoYnm>], де вказано на «неприпустимість практики плагіату в будь-якому вияві» (с. 4). У пропагандуванні принципів доброчесності беруть участь декілька структурних підрозділів: бібліотека, на сторінці якої у рубриці «Науковцю» представлена інформація щодо нормативно-правової бази, внутрішні положення, які

регулюють політику доброчесності, методичні матеріали; Студентське наукове товариство, яке через роботу гуртків та проблемних груп надає можливості для безкоштовної перевірки робіт на збіги, інформує про важливість дотримання принципів доброчесності; викладачі кафедри, які під час наукового керівництва та навчання інформують здобувачів про ці принципи і наслідки їх порушення. У силабусах, в розділі «Політика курсу», викладачі прописують неприпустимість порушення цих принципів («Методологія психологічних досліджень», «Актуальні проблеми психологічної науки та практики», «Сучасні теорії консультування» та ін.). На запит ЕГ надано договір на використання програми StrikePlagiarism, а також приклади перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів. Унікальність робіт у наданих протоколах - вище 90%.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Загальні форми контрольних заходів дозволяють встановити досягнення здобувачами результатів освіти за окремою освітньою компонентою; на ОП функціонує налагоджена система дистанційного навчання; чітко прописана процедура захисту кваліфікаційних робіт, яка наближена до процедури захисту дисертацій; в ЗВО антикорупційна програма впроваджена як один з напрямів боротьби з академічною недоброчесністю, проводяться заходи щорічного моніторингу щодо корупційних правопорушень серед здобувачів, оцінки корупційних ризиків серед викладачів; результати цих опитувань є відкритими та обговорюються з адміністрацією; висока активність та регулярність НПП у наповненні методичними та інформаційними матеріалами електронних систем навчальних дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Лише в поодиноких силабусах представлена повна система оцінювання досягнень здобувачів за різними формами роботи (Philosophy of Scientific Knowledge; Проективні методи в психології; Активне соціально-психологічне пізнання), в інших РП наведені лише фрагменти системи оцінювання; більшість силабусів не містить інформацію щодо форм виконання самостійної роботи (ПП.1.1.1; ПП.1.1.3; ПП.1.1.5; ПП.1.1.6; ПП.1.1.9; ПП.1.1.10; ПП.1.1.11 - в ОП 2023), форми проведення екзамену та критеріїв оцінювання заходів підсумкового контролю (ПП.1.1.2; ПП.1.1.3; ПП.1.1.4; ПП.1.1.5; ПП.1.1.9; ПП.1.1.12); впроваджені з 2022 р. опитування здобувачів збирають обмежену кількість інформації щодо задоволеності здобувачів формами проведення контрольних заходів, критеріїв оцінювання, впроваджених процедур дотримання принципів академічної доброчесності; в ЗВО загалом та на цій ОП зокрема не визначені процедури перевірки на фальсифікацію та фабрикацію даних наукових досліджень, притягнення до відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності як здобувачів, так і викладачів, наукових керівників; кваліфікаційних роботи магістерського рівня не представлені у відкритому доступі (ні в репозитарії, ні на сайті ЗВО), що не відповідає вимогам відповідного Стандарту. Рекомендації: протягом 2023-2024 н.р. НПП розширити інформацію в силабусах щодо форм контролю за рахунок стислого опису процедури проведення заходів підсумкового контролю, надання схем нарахування балів за різні форми роботи, у тому числі за різні аспекти виконання кваліфікаційної роботи, конкретизації інформації щодо форм самостійної роботи; відділу забезпечення якості та цифрового супроводу освіти розширити інструментарій для проведення різних форм моніторингу якості освіти, включивши в опитування такі аспекти як форми контролю, об'єктивність оцінювання, зрозумілість критеріїв оцінювання та схем нарахування балів, обізнаність щодо розподілу балів за різними формами роботи тощо; керівництву кафедри психології та соціальної роботи і групі забезпечення ОП розширити процедури перевірки дотримання здобувачами принципів академічної доброчесності, взявши до уваги ризики фальсифікації та фабрикації емпіричних даних; адміністрації ЗВО та керівництву бібліотеки знайти технічні можливості для започаткування репозитарію кваліфікаційних робіт; викладачу ПП.1.1.2 до кінця семестру привести форму контролю у відповідність до «Положення про організацію освітнього процесу», де чітко зазначено, що екзамен не може виставлятися за поточними оцінками, це - окрема форма контролю; протягом місяця викладачам дисциплін ПП.1.1.5 та ПП.1.1.9 оновити перелік інформаційних ресурсів, прибравши посилання на домени ru.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ переконалась, що на ОП проведена ґрунтовна робота щодо розробки і впровадження відкритої системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів, заснованої на принципах об'єктивності; викладачі активно керуються принципом академічної свободи в обиранні критеріїв та форм контролю академічних досягнень здобувачів; форми атестації здобувачів вищої освіти приведені у відповідність до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія для другого (магістерського) рівня; наявна ясна антикорупційна політика, яка включає заходи моніторингу як здобувачів, так і викладачів. Також ЕГ бачить докази роботи ЗВО у напрямі вдосконалення

організації освітнього процесу, покращення системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Зроблені ЕГ рекомендації спрямовані на урізноманітнення процедур перевірки кваліфікаційних робіт, що срягтиме більш ґрунтовному впровадженню принципів академічної доброчесності, підвищенню відповідальності наукових керівників та здобувачів за порушення їх; на приведення критеріїв оцінювання до єдиних вимог відносно повноти та зрозумілості процедури нарахування балів, що вже представлено в окремих силабусах, а отже може слугувати прикладом для інших викладачів, які працюють на ОП. Таким чином, враховуючи проведену роботу різними структурами ЗВО, спланованість цих дій, а також той факт, що більшість рекомендацій орієнтовані на вдосконалення роботи та покращення здобутків, приведення певних форм роботи у відповідність до внутрішніх положень, ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає рівню В за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, є високою, оскільки всі представники академічної спільноти, які викладають обов'язкові освітні компоненти, мають науковий ступінь. Так, серед викладачів, які викладають 13 обов'язкових ОК, 2 особи мають науковий ступінь доктора наук (25%), 6 осіб (75%) – кандидата наук. Науковий ступінь НПП відповідає змісту дисципліни, що викладається. Так, психологічні за змістом дисципліни 100% забезпечуються кандидатами та доктором психологічних наук, курс «Philosophy of Scientific Knowledge» викладає д. філос. н., курс «Психолінгвістика» викладає к. філолог. н. Це дає впевненість у забезпеченні таких програмних результатів: ПР1, ПР2, ПР3, ПР10, ПР 11. Відразу зазначимо, що вся інформація по викладачам представлена на сторінках сайту Університету, структурована за змістовими розділами, містить посилання на наукові профілі [<https://cutt.ly/XwvEN4LB>]. Також зазначимо, що дві дисципліни викладаються англійською мовою, і викладачі, які їх викладають мають відповідні кваліфікації. Так, курс «Актуальні проблеми психологічної науки та практики» викладає О. Близнюкова, а курс «Philosophy of Scientific Knowledge» - Ю. Харченко, які мають кваліфікацію «Вчитель англійської та німецької мови». У звіті самооцінювання та за запитом з ЕГ були надані відомості щодо відповідності кваліфікації, досвіду та наукової активності НПП змісту ОК, які ними викладаються по цій ОП. ЕГ встановила, що всі викладачі мають високу публікаційну активність за останні 5 років. Це надає можливість забезпечити ПР6, ПР7. Переважна більшість викладачів мають праці англійською мовою (87,5%), всі викладачі без винятку мають хоча б одну публікацію у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science (100%). Встановлено, що більшість ОК забезпечуються викладачами, які мають наукові праці за тематикою дисциплін (77%). Однак, потребують посилення змістової відповідності праць НПП такі ОК: «Юридична психологія», «Психолінгвістика», «Актуальні проблеми психологічної теорії та практики». Професійна кваліфікація викладачів підтверджена дипломами, сертифікатами підвищення кваліфікації. Відзначимо, що з осіб з 8 мають сертифікати стажування зарубіжних пед. установ, з викладача демонструють підвищення майстерності в обраній галузі психотерапії. На ОП спостерігається 2 стратегії підвищення кваліфікації: 1) через проходження тривалого стажування за визначеною темою (6 кредитів); 2) накопичення годин через участь в конференціях, вебінарах та ін. формах неформальної освіти. Така активність дозволяє забезпечити ПР4, ПР5, ПР8, ПР9. Здобувачі та випускники ОП під час зустрічі з ЕГ високо оцінили академічну та професійну компетентності викладачів, їх професійний стиль взаємодії. Таким чином, академічна та професійна кваліфікація викладачів відповідає цілям та програмним результатам навчання за ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

За результатами зустрічей з адміністративним та академічним персоналом, знайшла підтвердження прозорість процедури конкурсного добору викладачів. Конкурсний відбір НПП регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад НПП» [<https://cutt.ly/kwvUDYVP>], у якому чітко прописані і умови участі в конкурсі, і сама процедура. Конкурс на заміщення вакантної посади оголошується наказом ректора, оголошення публікується на спеціальній сторінці веб-сайту Університету [<https://cutt.ly/hwvUD1Ap>]. Вимоги до претендента на посаду доцента чи професора включають: науковий ступінь, відповідність звання напряму кафедри, стаж роботи, відповідність Ліцензійним умовам, публікації наукових та навчально-методичних праць. Відповідність претендента цим вимогам встановлює Конкурсна комісія, яка розглядає всі заяви. На зустрічі начальник відділу кадрів підтвердив практику роботи Конкурсної комісії. Також з'ясовано, що під час впровадження військового стану з НПП укладають трудові договори на 2-2,5 р. На цей термін не впливає рейтинг викладача, а лише час укладання контракту. В ЗВО існує практика врахування результатів опитування здобувачів стосовно якості освітніх послуг за певними ОК, про яку повідомив студентський актив. Зазначимо, що поки у Положенні не прописані процедури врахування щорічного рейтингу викладачів та результатів опитування здобувачів, хоча такі практики запроваджені в Університеті щонайменше з 2021 р., про що свідчать протоколи засідання рейтингової комісії, надані на запит. У 2023 р. прийняте «Положення про визначення рейтингу науково-педагогічних працівників» [<https://cutt.ly/awvIP6iL>], де вже зазначено, що індивідуальні рейтинги будуть враховуватися при проведенні конкурсного відбору, будуть основою стимулювання НПП. У Положенні наведена форма заповнення («Рейтингова картка»), визначені основні напрями діяльності, які враховуються, а саме: науково-методична, науково-інноваційна, навчально-методична, організаційна, виховна робота. Узагальнені результати рейтингового оцінювання представлені на сайті ЗВО [<https://cutt.ly/twvIFotO>]. Так, у 2021-2022 р. факультет педагогіки, психології та

містечтва зайняв 1 місце в рейтингу, кафедра психології – 9 місце; у 2022-2023 р. – 5 та 7 місця відповідно. На сторінці сайту можна побачити результати рейтингів, починаючи з 2017-2018 н.р. В останньому звіті за 2022-2023 н.р. наведені як викладачі з найвищими рейтингами, так і ті, хто мають найнижчі показники. Серед представників останньої групи відсутні викладачі, що працюють на цій ОП, кафедрі. Таким чином, ми можемо констатувати, що процедура конкурсного відбору кадрів є прозорою і дозволяє забезпечити високий рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На запит 1 ЕГ отримала протоколи кафедри, які засвідчують участь стейкгоल्дерів у організації освітнього процесу. Так, на засіданні кафедри від 1 грудня 2022 р. (протокол 5) обговорювались питання організації практики, оновлення змісту певних ОК. На кафедрі започаткована практика проведення великої щорічної зустрічі з зовнішніми стейкгольдерами, на якій обговорюються проблеми підготовки здобувачів за всіма освітніми програмами. Результати розглядаються на засіданні кафедри, де приймаються і відповідні рішення. ЕГ ознайомила з протокол 10 від 20.04.2023, де обговорювалась зустріч від 30.03.2023 р. Серед прийнятих рішень: перерозподіл кредитів за ОК, впровадження інтерактивних форм і методів навчання, внесення змін у певні ОК, посилення підготовки за програмними результатами навчання, що відповідають Стандарту. Подібна зустріч була проведена і 13.05.2022 р. Інформація про ці заходи представлена на сторінці кафедри у розділі «Новини кафедри» [<https://cutt.ly/nwvOfRBb>]. Факти підтримки змісту ОП і організації навчання, надання високої оцінки рівню підготовки здобувачів були підтверджені під час зустрічі з представниками роботодавців. Всі присутні стейкголдери надали високу оцінку підготовки практичних психологів-магістрів, виявили готовність брати випускників та роботу, співпрацювати з ЗВО як база проведення практик. Менш активним виявилось обговорення самого змісту ОП. Позитивною практикою вважаємо і проведення щорічного науково-практичного семінару «Актуальні питання сучасної української практичної психології», який проводиться викладачами кафедри разом з Департаментом освіти і науки Кіровоградської ОВА, ІПЦ м. Кропивницький (23.12.2022; 01.12.2021; 16.05.2019). Учасники відкритої зустрічі, представники академічної української спільноти, підтвердили обговорення з ними як змісту окремих складових, так і загального підходу щодо покращення рівня підготовки здобувачів (Н. Бігун, І. Попович, Н. Савелюк). На сторінці факультету [<https://cutt.ly/twvOI4Be>] представлені договори, меморандуми та угоди про співпрацю по спеціальності Психологія. Таким чином, на ОП є приклади залучення роботодавців до організації освітнього процесу, однак розпочата робота потребує підвищення систематичності, розширення залучення стейкгоल्дерів в проведення практичних курсів, організацію форм контролю, рецензування ОП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На ОП організоване проведення гостьових лекцій, на які запрошуються як вітчизняні, так і зарубіжні експерти та фахівці. Інформація про проведені лекції представлена на сторінці кафедри в розділі «Новини» [<https://cutt.ly/nwvOfRBb>]. Серед фахівців заняття проводили: Т. Яценко у межах ОК «Активне соціально-психологічне пізнання» (24.12.2020), Н. Савелюк на тему «Психологічна безпека та благополуччя студентства в умовах сучасності» (16.12.2021 р.); Т. Тараненко та О. Клименченко у межах науково-практичного вебінару «Особливості консультування клієнтів в умовах пандемії COVID-19» (Українська асоціація арт-терапії) (17.11.2021), Ф. Пьюселік, Д. Ролава, П. Лушин у межах науково-практичної конференції (з міжнародною участю) «Соціально-психологічна допомога при ПТСР та інших психічних розладах. Актуальні проблеми» (4.12.2022), В. Чумаченко майстер-клас з каністерапії на тему «Використання людино-тваринної взаємодії для допомоги людям у різних життєвих ситуаціях» (24.04.23) та ін. Важливо відзначити, що певні лекції розширюють зміст обов'язкових освітніх компонентів, дотичні темам, які піднімаються на цих курсах, а певні є більш орієнтованими на розширення практичного досвіду та навичок психолога. Здобувачі, які навчаються на ОП, підтвердили на зустрічі проведення цих заходів, розповіли, що викладачі повідомляють їм про різні можливості долучитись до практичних семінарів (майстерні Т. Яценко, Н. Осборна та ін.), їхню зацікавленість у таких заходах. Також відзначимо, що самі викладачі кафедри є експертами і мають досвід практичної роботи з різних напрямів психотерапії (Є. Гейко, Л. Галушко, І. Радул та ін.), що було підтверджено їхніми сертифікатами. Вони також проводять додаткові заходи для здобувачів (практичні семінари та вебінари). Таким чином, ЕГ засвідчує, що до викладання на цій ОП залучаються професіонали-практики й експерти галузі, хоча залучення лекторів має поки нерегулярний характер, більше прив'язане до проведення разових зустрічей, конференцій, ніж до змісту освітніх компонентів.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО має налагоджену систему професійного розвитку НПП, яка регулюється «Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» [<https://cutt.ly/twvGoCrG>]. У Положенні прописані основні види підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації, стажування за індивідуальною програмою, участь у програмах академічної мобільності, самоосвіта, наукове стажування, здобуття наукового ступеня, вищої освіти, участь в семінарах, тренінгах, вебінарах та ін. В п. 1.8 вказано, що підвищення кваліфікації організовується за планом, який щорічно затверджується Вченою радою ЗВО. На запит ЕГ було надано

«Перспективний план підвищення кваліфікації (стажування) викладачів на 2023», в якому представлені 3 особи, які працюють на цій ОП. Вони за планом повинні були проходити стажування у першій половині 2023 р. в НУ «Запорізька політехніка», Житомирському державному університеті імені Івана Франка. Відповідно до Положення кошти на стажування НПП, які працюють у ЦДУ за основним місцем роботи, передбачаються у кошторисі відповідно до затвердженого плану. Однак викладачі мають право підвищувати кваліфікацію і поза межами плану за рахунок власних коштів. У відповідь на запит були надані сертифікати підвищення кваліфікації за програмою «Діагностика та корекція психіки в групах активного соціально-психологічного пізнання (АСПП)» НАПН України; індивідуальної програми підвищення кваліфікації «Викладання дисциплін психологічного циклу в процесі професійного становлення особистості» у Херсонському державному університеті; «Педагогіка та психологія: продуктивна взаємодія в освітньому процесі» у Курявському університеті (м. Влоцлавек, Польща). На сайті факультету представлені договори щодо проходження стажування та підвищення кваліфікації [<https://cutt.ly/twvO14Be>], укладені між ЦДУ ім. В. Винниченка та Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника, Чорноморським національним університетом імені Петра Могили, ДВНЗ «Донбаський педагогічний університет» (м. Слов'янськ). Відділ міжнародних зв'язків інформує викладачів та здобувачів про конкурси, міжнародні програми, події; забезпечує організацію внутрішніх конкурсів та супровід мобільності [<https://cutt.ly/jwvLZXN2>]. ЗВО має більше 15 меморандумів та договорів про співпрацю з університетами-партнерами [<https://cutt.ly/4wvLXkbK>]. Найбільш перспективним для себе кафедра вважає договір з Поморською академією (м. Слупськ, Польща). ЕГ ознайомила із сертифікатами, що підтверджують проходження міжнародних стажувань групи забезпечення ОП, зокрема В. Мамчур, О. Близнюковою. Таким чином, ЕГ підтверджує, що університет сприяє професійному розвитку викладачів через організацію та підтримку співпраці з вітчизняними та зарубіжними університетами-партнерами. ЕГ рекомендує поширити договори з тими університетами України, які обираються викладачами для проходження стажування (ХДУ, ЖДУ та ін.), з науково-дослідними установами.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності через запровадження системи рейтингу викладачів, регулярний моніторинг якості викладацької діяльності, винагороди у вигляді подяк і грамот, преміювання. Заходи заохочення за успіхи в роботі регулюються «Правилами внутрішнього трудового розпорядку для працівників» (п. 7) [<https://cutt.ly/BwvL050y>]; «Колективним договором між адміністрацією та трудовим колективом на 2023-2027» [<https://cutt.ly/NwvL29Q1>], де зазначається роль профкому у вирішенні питань оплати праці, тарифних сіток, посадових окладів, надбавок, доплат, премій, винагород та ін. заохочувальних, компенсаційних виплат (п. 5.15). Відповідно до вказаних документів, у першу чергу заохочуються працівники за сумлінну працю та зразкове виконання трудових обов'язків (п. 6.1). Основні форми заохочення: оголошення подяки, грошова премія, нагородження цінним подарунком, нагородження грамотами. В ЗВО розпочато впровадження процедури заохочення за високу рейтингову позицію, як повідомили представники адміністрації на зустрічі. Рейтинги НПП оприлюднені на сайті ЗВО [<https://cutt.ly/twvIFotO>]. Стимулює розвиток майстерності і впроваджена система моніторингу якості освіти. На сторінці відділу забезпечення якості та цифрового супроводу освіти можна ознайомитись з розробленими анкетами [<https://cutt.ly/1wvZMtpo>] та результатами опитувань [<https://cutt.ly/BwvZMbW9>]. Під час зустрічей із здобувачами та студентським самоврядуванням підтверджено той факт, що здобувачі оцінюють якість викладання кожного викладача, беруть участь в інших опитуваннях, які пропонуються через електронну систему. На запит ЕГ отримала результати одного з таких моніторингів, де наведені усереднені оцінки викладацької діяльності групи забезпечення ОП. Також в ЗВО розроблене «Положення про курси підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних працівників, тренерів (тренерів-викладачів), практичних психологів у закладах освіти (у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою)» [<https://cutt.ly/CwvHcXgU>], яке впроваджує організацію як довготривалих програм (6 кредитів), так і короткотривалих курсів підвищення кваліфікації (1; 1,2; 2,4 кредити ЄКТС), спрямованих на «використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, зокрема електронного навчання, інформаційної та кібернетичної безпеки; мовленнєва компетентність; розвиток управлінської компетентності...» (п. 2.3). Як результат участі ЗВО у проєкті Erasmus+ UTTERLY «Центри сертифікації викладачів: інноваційні підходи до досконалості викладання» з жовтня 2023 р. розпочне роботу Центр досконалості викладання, діяльність якого регулюється відповідним положенням [<https://cutt.ly/bwvZ9Gg4>]. Інформація про Центр представлена на сайті ЗВО [<https://cutt.ly/KwvZ3FIc>]. На підставі вищезазначеного, ЕГ підтверджує наявність в університеті дієвої системи заохочень, яка має на меті стимулювання академічної та викладацької майстерності НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації цієї ОП, дозволяє якісно досягати визначені цілі та програмні результати навчання ОП; процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити високий рівень професіоналізму у викладанні дисциплін за ОП; викладачі мають високу публіцистичну активність, демонструють готовність постійно підвищувати свою професійну компетентність; впроваджена практика сертифікованих програм підвищення кваліфікації при Центрі досконалості викладання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутня практика прийняття адміністративних рішень за результатами моніторингів; результати опитувань у рамках системи моніторингу якості освіти потребують більш детального опрацювання та врахування для того, щоб дана практика почала працювати на покращення якості освітнього процесу; роботодавці слабо залучені у процес реалізації освітнього процесу за ОП, також нерегулярно залучені зовнішні практики та експерти в реалізацію освітнього процесу; низьке обґрунтування викладання «Юридичної психології», «Психолінгвістики», «Актуальних проблем психологічної теорії та практики» зазначеними у таблиці 2 викладачами. Рекомендації: Протягом 2023-2025 рр. посилити активність викладачів, що викладають ОК «Юридична психологія», «Психолінгвістика», «Актуальні проблеми психологічної теорії та практики», для доведення свого високого професіоналізму у зазначених галузях, своєї експертності у питаннях, які розглядаються в цих ОК; керівництву кафедри та проєктній групі організувати на регулярній основі залучення до викладання іноземних та вітчизняних провідних спеціалістів, які представляють сучасні тенденції світової науки і практики; групі забезпечення ОП продумати дієві практики включення потенційних роботодавців в реалізацію освітнього процесу, впровадити певні з практик у освітній процес; проєктній групі на підставі проведених опитувань формувати пропозиції щодо врахування отриманих результатів в освітній та організаційній діяльності кафедри, обговорювати їх на засіданнях кафедри, з адміністрацією факультету; сектору міжнародної діяльності та активу кафедри психології та соціальної роботи посилити співпрацю з вітчизняними та закордонними університетами-партнерами у проведенні спільних науково-практичних заходів, гостьових лекцій, реалізації наукових проєктів, організації стажування і підвищення кваліфікації тощо.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ врахувала сильні сторони й позитивні практики, зокрема високий професіоналізм НПП, високу їхню готовність до професійного розвитку та вдосконалення власної викладацької та дослідницької майстерності, достатньо високу відповідність компетентностей та кваліфікації НПП освітнім компонентам, які вони викладають, відкриту процедуру відбору кандидатів на вакантну посаду, яку забезпечує робота Конкурсної комісії на етапі встановлення відповідності претендентів на посади університетським вимогам. Також ЕГ засвідчує, що ЗВО приділяє особливу увагу розвитку академічної та професійної кваліфікації викладачів, впровадженню системи внутрішнього забезпечення якості освіти через щосеместровий моніторинг задоволеності здобувачів рівнем викладання навчальних дисциплін, організацією освітнього процесу. Хоча практики залучення стейкхолдерів, фахівців-практиків та експертів галузі до організації освітнього процесу за ОП є ще нерегулярними, ЕГ позитивно оцінює спільності групи забезпечення в короткі терміни покращити роботу в даному напрямі, оскільки є приклади співпраці з вітчизняними партнерами і в організації спільних науково-практичних заходів, і у проведених спільних наукових досліджень. Отже, ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає рівню В у контексті Критерію 6. Наявні недоліки за критерієм можуть бути усунуті у визначені терміни, оскільки ОП має професійно-потужну групу забезпечення та користується підтримкою стейкхолдерів (зовнішніх та внутрішніх) й адміністрації ЗВО.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

У результаті відео-огляду матеріально-технічних ресурсів ЦДУ ім. В. Винниченка ЕГ пересвідчилась, що інфраструктура та матеріально-технічні ресурси ЗВО є достатніми та сприяють досягненню цілей ОП та ПРН. Підготовка фахівців реалізується на базі факультету педагогіки, психології та мистецтв. В ЗВО запроваджено змішаний формат навчання. У закладі функціонує система управління навчанням Moodle-ЦДУ [<http://moodle.kspu.kr.ua/>]. Дистанційне навчання здійснюється за допомогою Google Classroom в корпоративному домені @cuspu.edu.ua. Навчання на ОП реалізується в навч. корпусі №1. Для викладання дисциплін психологічного циклу використовуються аудиторії № 52, 49, 39, 40 25, 26, 27, які обладнано мультимедійною апаратурою. Наявний безкоштовний Wi-Fi та обладнана комп'ютерна лабораторія 106. Під час відео-огляду експерти ознайомилися з наповненням аудиторії №53 (юнгіанська пісочниця, МАК, сенсорні килимки, навчально-методична література, ЕОМ) - Лабораторія консультування, психодіагностики і психокорекції, яка містить зручну мебель для проведення групової та індивідуальної консультативної, діагностичної та корекційної форм робіт. У ЦДУ діє бібліотечний комплекс площею 2186,9 м² (у тому числі читальні зали – 577,6 кв.м. на 360 місць). Створено інституційний репозитарій наукових публікацій. Електронний архів містить у відкритому доступі публікації викладачів та співробітників університету, матеріали доповідей та конференцій, навчально-методичні книги та інші видання ЦДУ ім. В. Винниченка. Варто зазначити, зі слів директора бібліотеки О. Шульги «відповідаючи сучасним реаліям, придбання планової закупівлі літератури немає». Директор бібліотеки проінформувала ЕГ про те, що періодичні

видання систематично передплачуються, а списки періодики оприлюднюються на сайті, проте список передплачених періодичних видань на сайті ЦДУ оновлювався востаннє 2021 року [<https://cutt.ly/KwvQSEfH>]. ЕГ пересвідчилася, що всі учасники освітнього процесу мають доступ до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science. Також, у ЗВО наявні ідальні, навчально-тренувальний оздоровчий табір «Буревісник» на 100 місць, спортивний майданчик, укриття та гуртожитки. Окрім цього, в ЦДУ діє Коворкінг-центр, який було відкрито за ініціативи команди студентів на чолі з керівницею молодіжного центру ЦДУ Каріною Малою за грантові кошти. Всі приміщення УДПУ оснащені доступом до мережі Wi-Fi, а комп'ютери та ноутбуки підключені до мережі Internet. За ініціативи студентської спільноти створено студентську психологічну службу. Онлайн-зустрічі ЕГ з учасниками освітнього процесу підтвердили, що більшість учасників освітнього процесу задоволені матеріально-технічною базою та навчально-методичним забезпеченням ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

На онлайн-зустрічах з учасниками освітнього процесу ЕГ підтвердила безоплатний доступ НПП та здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів ЦДУ. НПП та здобувачі вищої освіти за ОП мають безкоштовний доступ до мережі Wi-Fi та до комп'ютерів підключених до мережі Internet. Директор бібліотеки О. Шульга запевнила ЕГ, що бібліотека надає всім учасникам освітнього процесу послуги на безоплатній основі, крім того було згадано про послугу Електронна доставка документів (ЕДД) – сервісна послуга, яка надає можливість користувачам отримати електронну копію друкованого видання із фондів бібліотеки за допомогою мережі Інтернет. Бібліотека виконує замовлення з сканування документів (до 25% від загального обсягу друкованого тексту). На основі системи Irbis функціонує електронний каталог наукової бібліотеки університету. Магістрам ОП надана безоплатна можливість працювати в комп'ютерному класі та бібліотеці, а також доступ до електронного репозитарію [<http://dspace.cuspu.edu.ua/jsru1/>], наукометричних баз Scopus, Web of Science [<https://cutt.ly/TwvQ3WDt>], можуть безкоштовно користуватись навчальною, культурно-освітньою, побутовою, оздоровчою та спортивною базами ЦДУ. Здобувачі вищої освіти та викладачі, на відеозустрічах з ЕГ, підтвердили можливість безоплатної їх участі в наукових конференціях ЗВО.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В ході проведення експертизи ЕГ з'ясувала, що ЗВО запроваджує всі необхідні заходи для забезпечення безпеки освітнього середовища, що враховують потреби та інтереси здобувачів. З метою турботи про безпеку та здоров'я усіх учасників освітнього процесу ЗВО має оформлене відповідно до вимог бомбосховище. На території ЦДУ працює інженер з охорони праці, фахівець з цивільного захисту, відділ охорони та медпункт. На веб-сторінці «Цивільна безпека» систематично оприлюднюється відповідна інформація, зокрема щодо порядку дій/правил безпеки у різних НС [<https://cutt.ly/bwvWm7V3>]. Заклад забезпечує здобувачів психологічною підтримкою: в Університеті функціонує психологічна служба [<https://cutt.ly/YwvWorAP>], що має на меті надання доступних та якісних послуг у сфері практичної психології, спрямованих на збереження та укріплення психологічного здоров'я всіх учасників навчально-виховного процесу; участь у забезпеченні адаптивного і комфортного освітнього простору для студентської молоді, здійснення психолого-педагогічної підтримки становлення й розвитку особистості студента. Зі слів завідувача психологічної служби О. Гурової найактуальнішими запитами у сфері психічного здоров'я з якими звертаються здобувачі ВО є: адаптаційні процеси (першокурсники), особливості взаємодії та спілкування з батьками/ровесниками, низький рівень самооцінки, професійне самовизначення (випускні курси) та емоційне виснаження. Студентами та НПП було підтверджено, що наприкінці кожного семестру в Університеті проводиться анонімне опитування за допомогою веб-орієнтованої системи тестування Lime Survey [<https://cutt.ly/BwvWQDNc>], яке дає змогу здобувачам оцінити якість викладання, якість освітніх програм, матеріально-технічну базу Університету та організацію навчання і побуту студентів ЦДУ. Ректор Є. Соболь та голова студентської ради Університету на зустрічах з експертами повідомили, про щомісячну спільну зустріч ректора зі здобувачами – студентський ректорат, мета якого полягає в безпосередній комунікації адміністрації ЗВО зі студентською молоддю щодо питань організації навчального процесу, студентського дозвілля, проживання в гуртожитку, покращення умов матеріально-технічної бази.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачі вищої освіти за ОП в повному обсязі забезпечуються освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримками. В ЦДУ здійснюється інформування щодо освітнього процесу за допомогою офіційного сайту ЗВО [<https://cusu.edu.ua/>] та веб-сторінки Факультету [<https://cutt.ly/TwvEqE1L>], а також в соціальних мережах [<https://cutt.ly/bwvEq6SN>; <https://cutt.ly/owvEwb9C>; <https://t.me/s/cuspu>]. Освітня підтримка реалізується за рахунок проведення консультацій, за допомогою системи дистанційної освіти Moodle-ЦДУ [<http://moodle.kspu.kr.ua/>], платформи Google Classroom, бібліотеки [<https://cutt.ly/MwvEtYnS>]. Під час зустрічей зі здобувачами та НПП експерти переконалися в тому, що завдяки роботі кафедр, деканату та навчально-

допоміжного персоналу між студентами ОП та викладачами налагоджена ефективна система комунікації, яка реалізується через розроблений графік консультацій та чати для спілкування. Здобувачі ВО повідомляють, що отримують інформаційну підтримку завдяки сайту ЗВО, наповненням якого опікується інформаційний відділ, факультети тощо. Під час відеозустрічі зі студентами ЕГ переконалася в тому, що для отримання інформаційної, консультаційної та організаційної підтримки здобувачі можуть звернутися на кафедру, в деканат, до кураторів, викладачів, Студентського профспілкового комітету, Студентської ради університету. Голова профкому студентів Університету під час зустрічі з ЕГ, повідомила що соціальна підтримка здійснюється через своєчасну виплату стипендій. Крім того, в ЦДУ реалізується медичне обслуговування через університетський медпункт та профілакторій. У ЗВО функціонує Юридична клініка, метою діяльності якої є забезпечення доступу представників соціально-вразливих груп суспільства до правової допомоги; формування правової культури громадян; підготовка та навчання студентів у дусі дотримання й поваги до принципів верховенства права, справедливості і людської гідності [https://cutt.ly/FwvEYJq]. Психологічна підтримка та допомога надається здобувачам Психологічною службою [https://cutt.ly/zwjzT9fY]. Результати опитування студентів підтверджують їх задоволеність освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою в ЗВО [https://cutt.ly/cwvEYYdQ].

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В Закладі забезпечено достатні умови для реалізації права на освіту осіб з ООП. ЦДУ ім. В. Винниченка забезпечує доступність навчальних приміщень для осіб з особливими освітніми потребами та інших маломобільних груп населення, зокрема безперешкодний доступ до навчальних корпусів, навчальних аудиторій, вбиралень та іншої інфраструктури відповідно до Державних будівельних норм, правил і стандартів [https://cutt.ly/dwvEGg9n]. Зокрема, розроблено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час навчання та відвідування ЦДУ [https://cutt.ly/2wvEZRQE]. Згідно зазначеного Порядку відповідальним за забезпечення, дотримання та реалізацію прав та свобод осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, які навчаються або будуть навчатися в Університеті призначаються проректор з адміністративно-господарської роботи, проректор з науково-педагогічної роботи, помічник ректора з виховної роботи. Організований супровід покликаний забезпечити студентам з особливими освітніми потребами належні та обґрунтовані умови для успішного навчання, дружнє середовище для всестороннього розвитку особистості та соціалізації, академічну і технологічну підтримку з метою полегшення доступу до університету. У корпусах Університету №1,4,5 облаштовані пандуси, ліфти та вбиральні для осіб з особливими освітніми потребами, для виклику чергового по корпусу встановлено вуличні кнопки сповіщення, що сприяють зручному переміщенню осіб з ООП в ЗВО.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО існує чітка та зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, що підтверджується відповідними документами, які знаходяться у вільному доступі. В Університеті розроблено та затверджено ряд нормативних документів, які регулюють процедуру вирішення та запобігання конфліктних ситуацій: Етичний кодекс університетської спільноти в ЦДУ [https://cutt.ly/gwvReNBk], «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю ЦДУ» [https://cutt.ly/gwvRu4LZ], «Положення про запобігання та протидію булінгу в ЦДУ» [https://cutt.ly/DwvRpiUS]. Фактів сексуального домагання або дискримінації під час реалізації ОП виявлено не було, а механізм їхнього недопущення прописано в положеннях Етичного кодексу університетської спільноти в ЦДУ [https://cutt.ly/gwvReNBk]. Будь-який член університетської спільноти може поскаржитися на порушення етичних принципів чи норм, зафіксованих у Кодексі, зокрема письмово звернутися до Комісії з етики або до керівника відповідного підрозділу, надавши докази фактів, викладених у скарзі. Керівник у встановленому порядку організовує, передає матеріали на розгляд Комісії з етики. Комісія з етики складається з дев'яти осіб: трьох представників від професорсько-викладацького складу, двох представників від студентів, одного представника від аспірантів та докторантів, одного представника від адміністрації та двох представників від навчально-допоміжного персоналу. Висновки Комісії з етики мають рекомендаційний характер і керівництво Університету чи його структурного підрозділу може брати їх до уваги, ухвалюючи рішення щодо порушника Етичного кодексу. На зустрічі ЕГ з представниками студентського самоврядування, останні зазначили, що були залучені до роботи Комісії з етики. Випадків конфліктних ситуацій на ОП «Психологія (практична психологія)» не було. На зустрічі здобувачі та представники Студентського самоврядування зазначили, що у разі виникнення конфліктних ситуацій вони обізнані з процедурами їх вирішення. У ЗВО діє Антикорупційна програма [https://cutt.ly/8wvRll4V], а на веб-сайті Університету у вкладці «Антикорупційні заходи» розміщені нормативні акти, які регулюють питання запобігання корупції [https://cutt.ly/dwvRzUgN].

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічні та навчально-методичні ресурси в повній мірі забезпечують реалізацію ОП; в ЦДУ діє Коворкінг-центр, який було відкрито за ініціативи команди студентів; ЗВО забезпечує безпечне для життя та здоров'я освітнє середовище студентів (відповідно до вимог облаштоване укриття, функціонує психологічна служба, Юридична клініка, оздоровчий табір «Буревісник»); ЦДУ ім. В. Винниченка створює сприятливі умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами за рахунок облаштованих в корпусах №1,4,5 пандусів, ліфтів та вбиралень, для виклику чергового по корпусу встановлено вуличні кнопки сповіщення, що сприяють зручному переміщенню осіб з ООП в ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЗВО враховано особливості порушень опорно-рухового апарату здобувачів ВО, проте щодо інших категорій осіб з порушеннями психофізичного розвитку існують певні обмеження (зокрема для осіб із порушеннями зору); сайт ЗВО не адаптовано для роботи користувачів із порушеннями зору та слуху. Рекомендації: продовжити оновлення матеріально-технічного забезпечення цієї ОП, що сприятиме створенню достатніх умов для реалізації права на освіту здобувачів ОП.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

В ЦДУ достатня база матеріально-технічних та навчально-методичних ресурсів для досягнення цілей та програмних результатів ОП. Всі учасники освітнього процесу можуть користуватися безплатними послугами ЗВО. ЦДУ забезпечує здобувачів вищої освіти освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримками. В університеті частково достатні умови для реалізації прав на освіту осіб з особливими потребами. Всі учасники освітнього процесу поінформовані з приводу процедур ЗВО для запобігання конфліктних ситуацій. ОП «Психологія (практична психологія)» цілком відповідає підкритеріям 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6, та за пунктом 7.5 встановлено такі недоліки: для осіб із обмеженими можливостями недостатньо створено умови для реалізації їх права на освіту, які стали вирішальними для встановлення рівня відповідності. Враховуючи відсутність взірцевих практик ЕГ дійшла висновку, що ОП в цілому відповідає вимогам в розрізі Критерію 7 і відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ЗВО процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регламентуються «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦДУ» [<https://cutt.ly/RwvIS21G>], «Положенням про освітні програми в ЦДУ» [<https://cutt.ly/4wvID8MJ>], «Положенням про організацію освітнього процесу в ЦДУ на 2023-2024 навчальний рік» [<https://cutt.ly/JwvIHHLJ>]. Розроблення ОП здійснюється проектною групою під керівництвом гаранта ОП склад якої, затверджується наказом ректора Університету. З метою забезпечення участі в розробці, моніторингу та перегляду ОП зацікавлених сторін до складу проектної групи включають їх представників (стейкхолдерів – роботодавців, студентів, випускників Університету, професіоналів тощо). Затвердження ОП здійснюється проектною групою, випусковою кафедрою, навчально-методичним відділом, вченою радою факультету, вченою радою університету. Моніторинг ОП здійснюється, як правило, робочою проектною групою. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: науково-педагогічні працівники, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти. Згідно з п.6.7.2 Положення про ОП діючу освітню програму переглядають щонайменше 1 раз у терміни її дії не пізніше ніж за 1 семестр до її завершення. Підставою для перегляду ОП в 2023 р. були рекомендації здобувачів з пропозицією запровадити навчальні практики «Дослідницька» і «Переддипломна» з метою створення умов для проведення емпіричних психологічних досліджень і узагальнення результатів при написанні кваліфікаційної роботи [протокол №10 від 20.04.2023р.]. Невід'ємною компонентою моніторингу виступає опитування здобувачів щодо їх задоволеністю якістю освіти за обраною ОП. Протягом реалізації ОП вона модифікувалася та удосконалювалася, що відображено в матеріалах СО, протоколах кафедри [протокол №5 від 01.12.2022 р.; протокол №10 від 20.04.2023р.]. У 2023 році було внесено зміни до програми, а саме за ініціативи учасниці проектної групи доц. Радул І.Г. було оновлено назву та зміст ОК ПП 1.1.9. «Теорія та практика надання психологічної допомоги суб'єкту» (замість «Технології роботи практичного психолога») приведено у відповідність з програмою атестації.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В університеті участь студентів у внутрішньому забезпеченні якості вищої освіти регламентується «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості ВО у ЦДУ» [<https://cutt.ly/RwvIS21G>], що передбачає участь студентів у обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу. Здобувачі ВО за ОП є членами проєктної групи по розробці ОП. У ЦДУ діє Студентське наукове товариство, яке відповідно до п.2.3. Положення про органи студентського самоврядування [<https://cutt.ly/NwvGYhoo>] готує і подає до Вченої ради ЦДУ, ректорату, підрозділів пропозиції щодо контролю за якістю ОП і удосконалення освітнього процесу. Під час відеоконференції зі здобувачами та студентським самоврядуванням ЕГ переконалася, що здобувачі регулярно беруть участь у опитуваннях [<https://cutt.ly/cwvEYYdQ>] з приводу задоволеності якістю освітнього процесу. Відеозустрічі ЕГ зі здобувачами ВО, представниками студентського підтвердили залученість здобувачів до процедур забезпечення якості вищої освіти за ОП. Зокрема, у 2023 р. А. Кривенко висловила пропозицію щодо посилення практичної складової підготовки психологів. А за ініціативою А. Бойко запропонувала запровадити навчальні практики «Дослідницька» і «Переддипломна» з метою створення умов для проведення емпіричних досліджень і узагальнення результатів при написанні кваліфікаційної роботи. Їх пропозиції обговорені на засіданні кафедри (протокол № 10 від 20.04. 2023р.) та внесено відповідні зміни до ОП на 2023-2024 н.р. Під час зустрічей ЕГ зі здобувачами та представниками студентського самоврядування, останніми було зазначено, що представники студентської спільноти активно залучені до роботи Вченої Ради, де ініціюють розгляд питань забезпечення якості освіти, вносять пропозиції. Свої пропозиції та побажання здобувачі вищої освіти висловлюють через усні пропозиції гаранту та викладачам безпосередньо під час освітнього процесу, крім того, здобувачі мають змогу написати письмове звернення зі своїми пропозиціями та зауваженнями на сайті ЗВО у вкладці «Пропозиції стейкхолдерів» [<https://cutt.ly/9wvGY9Ih>]. Проте, варто зауважити, що у ЗВО відсутнє анкетування стосовно мети, цілей, ЗК, СК, ПРН, освітніх компонентів ОП, тоді як практика усних пропозицій не вважається системною.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічі з роботодавцями експерти з'ясували, що їхні відносини з науково-педагогічним персоналом та кафедрою мають партнерський характер. Відділ забезпечення якості та цифрового супроводу освіти проводить щорічне опитування роботодавців, стейкхолдерів щодо задоволеності рівнем підготовки випускників. Останнє опитування за ОП «Психологія (практична психологія)», в якому брало участь четверо зовнішніх стейкхолдерів, проходило 23 – 25.08.2023 року [<https://cutt.ly/4wvGG3zX>]. В ході зустрічей зі стейкхолдерами експерти переконалися в тому, що вони вносять свої зауваження і пропозиції для забезпечення якості ОП. І. Макарук, директор медичного КНП «Обласний клінічний онкологічний центр Кіровоградської обласної ради», поінформував експертів, що його колеги беруть участь на засіданнях кафедри, де мають змогу висловити свої пропозиції та рекомендації щодо ОП, або безпосередньо під час неформального спілкування із завідувачем кафедри. І. Гур'єва, керівниця, центру розвитку дитини «Дошкільнятко» повідомила ЕГ, що під час зустрічі з гарантом ОП висловлювала пропозицію щодо посилення практичної складової при підготовці майбутніх фахівців. На запит ЕГ було надіслано документи, які підтверджують залучення роботодавців до змін в ОП (пункт 1). Зокрема, Протокол №10 від 20.04.2023 року в якому, ухвалено рішення на основі рекомендацій роботодавців М. Сосновської, М. Семененко, О. Баланюк, С. Нестеренко, О. Лісничої «звернути увагу на посилення практичної складової при вивченні усіх ОК та збільшити частку практичної підготовки в ОП другого (магістерського) рівня підготовки. Зі слів стейкхолдерів, взаємодія з гарантом ОП та кафедрою відбувається у форматі формальних та неформальних зустрічей. Проте, варто зазначити, що роботодавці та стейкхолдери не впливають на формулювання ЗК, СК, ПРН, що було підтверджено під час зустрічі ЕГ з роботодавцями.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЗВО діє Служба сприяння працевлаштуванню студентів і випускників [<https://cutt.ly/DwvHtjXk>] яка сприяє студентам і випускникам у працевлаштуванні, оприлюднює на своїй веб-сторінці інформацію про актуальні та прогнозовані вакантні посади, адресну грошову допомогу випускникам, а також рекомендації з приводу складання резюме, проходження співбесіди тощо. Зі слів Д. Переверзева, представника служби сприяння працевлаштуванню студентів і випускників, інформація щодо кар'єрного шляху випускників ОП збирається кураторами груп, проте увагу ЕГ було звернено на те, що зараз ведеться робота зі створення єдиної бази випускників «на Google Диску, де буде розміщена жива таблиця по курсах та по спеціальностях випуску, з наданим доступом всім кафедрам, які фактично вноситимуть в таблицю записи». На зустрічі з експертами, випускники повідомили, що працюють за фахом (Л. Руденко, Л. Колесник-Цапенко, К. Жаботенко). Випускники зазначили, що в процесі навчання отримали ґрунтовні знання, навички та вміння, які безпосередньо використовують у своїй практичній діяльності. Крім того, ЕГ переконалася в тому, що випускники активно підтримують зв'язок із ЗВО. Інформація про найбільш успішних випускників щорічно моніториться гарантом ОП і представлена на стендах. На сторінці факультету педагогіки, психології та мистецтв «Асоціація випускників» випускники мають змогу висловити свої відгуки про навчання в університеті й успіхи у кар'єрному зростанні.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості вищої освіти в ЦДУ регламентується «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦДУ» [<https://cutt.ly/RwvIS21G>], «Положенням про освітні програми в ЦДУ» [<https://cutt.ly/4wvID8MJ>], «Положенням про організацію освітнього процесу в ЦДУ на 2023-2024 навчальний рік» [<https://cutt.ly/JwvIHHLJ>]. Беручи до уваги сучасні тенденції, вимоги часу та затребуваність професії психолога, ОП зі слів Гаранта щорічно переглядається. ЦДУ здійснює щорічний аналіз діяльності із забезпечення якості освіти, зокрема щодо перегляду ОП, рейтингування НПП, моніторингу задоволеності роботодавцями та стейкголдерами рівнем підготовки здобувачів/випускників. За результатами моніторингових процедури було розширено практичну складову навчання загалом та в межах таких ОК «Позитивна психотерапія», «Проективні методи в психології». За результатами анонімного опитування здобувачів щодо їх задоволеності якістю освіти істотних недоліків на ОП виявлено не було. Відеозустрічі з представниками здобувачів вищої освіти, студентського самоврядування, роботодавців, НПП підтвердили врахування їх пропозицій під час розробки та перегляду ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час проведення акредитації освітньої програми «Психологія (практична психологія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти ЕГ переконалася, що рекомендації акредитаційної комісії, надані ЗВО за результатами первинної акредитаційної експертизи 2018 р. [Наказ МОН України від 27.11.2018 № 2098-л «Про проведення акредитаційної експертизи»] були враховані Університетом. Зокрема, - створено репозитарій для розміщення наукових праць та методичних матеріалів [<https://cutt.ly/UwvHUCG1>]; - більше ніж удвічі зросла кількість наукових публікацій НПП у виданнях, індексованих у міжнародних науково-метричних базах даних Scopus, Web of Science, з 2018 по 2023 рр. опубліковано 29 статей (13,35 д.а.) - здійснюється залучення НПП до участі у міжнародних проектах ЦДУ за програмами ЄС: TEMPUS «Освітні вимірювання, адаптовані до стандартів ЄС» (<http://surl.li/kkerpv>) та ERASMUS+ UTTERLY «University Teachers' Certification Centres: Innovative Approach to Promotion Teaching Excellence» [<https://cutt.ly/uwvHJEg7>].

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЕГ за результатами зустрічей із стейкголдерами (роботодавцями, здобувачами, НПП) констатує, що в академічній спільноті ЗВО культура якості знаходиться у процесі формування. Вона сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за спеціальністю 053 «Психологія». У ЗВО є підрозділи відповідальні за культуру якості системи освіти, з деякими з них відбулися зустрічі (навчально-методичний відділ, відділу ЗЯЦСО, Вчена Рада Університету, гарант ОП). Взаємодія всіх структурних підрозділів сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за ОП. Культура якості в академічній спільноті ЗВО реалізується завдяки взаємодії всіх учасників освітнього процесу під час спільної діяльності за ОП. Здобувачів активно долучають до покращення ОП, через внесення рекомендацій та пропозицій, щодо удосконалення ОП під час проходження щорічних опитувань [<https://cutt.ly/owvJhSdC>]. В Університеті функціонує чітка культура дотримання академічної доброчесності: «Положення про академічну свободу та академічну доброчесність у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» [<https://cutt.ly/vwvJkseB>], «Етичний кодекс університетської спільноти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» [<https://cutt.ly/swvJkJcm>]. Здобувачі ВО та НПП поінформовані про академічну доброчесність та систему перевірки унікальності текстових робіт. Під час відеозустрічей експертів з фокус групами було підтверджено їх залученість до забезпечення якості вищої освіти за ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

-

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Не артикульованість процедури реагування адміністрації на результати анкетування; недосконала практика анкетування: наявні анкети не дають можливості визначити позиції здобувачів, роботодавців, випускників щодо мети ОП, компетентностей та результатів навчання, змісту практичної складової, переліку вибіркових ОК, аудиторного навантаження. Рекомендації: вдосконалити роботу відділів з організації внутрішньої системи забезпечення якості освіти та конкретизувати механізм реагування на виявлені недоліки в ОП шляхом деталізації внутрішніх локальних актів, які регулюють названі процеси; удосконалити зміст та процедуру анкетування для підвищення його інформативності й забезпечення можливості визначити позицію стейкгоल्дерів щодо мети ОП, компетентностей та результатів навчання, змісту практик, аудиторного навантаження, що дозволить отримувати більш точний обернений зв'язок щодо бачення стейкгольдерами структури та процесу реалізації ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В ЦДУ визначено процедури створення (оновлення, перегляду, моніторингу) ОП, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу. Впродовж акредитаційної експертизи ЕГ зафіксувала повну відповідність критерію 8 у розрізі підкритеріїв: 8.1.; 8.3.; 8.5.; 8.6.; 8.7., та відповідає підкритеріям 8.2.; 8.4. із певними зауваженнями. Наявність недоліків у вигляді відсутнього алгоритму збору інформації щодо кар'єрного шляху випускників даної освітньої програми та недосконали практики анкетування і врахування позицій стейкгоल्дерів щодо мети ОП, компетентностей та результатів навчання, змісту практик, аудиторного навантаження а також незафіксовані алгоритми реагування на проблеми в ОП спричинила встановлення ЕГ рівню В за цим критерієм.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У Центральнотраїнському державному університеті імені В. Винниченка визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Всю необхідну інформацію акумульовано на офіційному сайті Університету у вкладці «Університет – Публічна інформація – Нормативні документи» [<https://cutt.ly/IwbGnhH4>]. Права та обов'язки учасників освітнього процесу за даною ОП прописані у внутрішніх нормативних документах ЗВО, в тому числі, у Статуті ЦДУ імені В. Винниченка [<https://cutt.ly/EwbGvJ1k>], Правилах внутрішнього трудового розпорядку [<https://cutt.ly/Swbz5rDs>], «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» [<https://cutt.ly/vwqxqApE>], «Положенні про організацію освітнього процесу в ЦДУ на 2023-2024 навчальний рік» [<https://cutt.ly/JwvIHNLJ>] та інших. Всі правила і процедури реалізуються на цій ОП. Під час відеозустрічей зі здобувачами ВО, НПП та представниками структурних підрозділів експерти переконалися у тому, що учасники освітнього процесу обізнані із правилами та процедурами освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект освітньої програми «Психологія (практична психологія)» [<https://cutt.ly/gwbGvEyE>] розміщено на сайті Університету, де з метою оперативного реагування на зауваження та пропозиції зацікавлених сторін прикріплена електронна пошта для стейкгоल्дерів. Проте, щодо пропозицій стейкгоल्дерів, які були надіслані на електронну скриньку та чи були вони враховані на сайті ЗВО інформацію не висвітлено.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Відомості про ОП розміщено в розділі «Освіта – Освітні програми» [<https://cutt.ly/fwbGvISz>]. Під час експертизи ЕГ підтверджено факт оприлюднення на офіційному сайті точної та достовірної інформації про ОП (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для забезпечення інформаційних потреб усіх

учасників освітнього процесу, що підтверджується на підставі співбесід з усіма групами стейкхолдерів. На сайті ЗВО у вільному доступі розміщено сторінку «Пропозиції стейкхолдерів» [<https://cutt.ly/7wbGvSDL>], де всі зацікавлені сторони мають змогу залишити свої пропозиції, зауваження тощо у доступній для перегляду формі.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу чіткі, зрозумілі та доступні на сайті ЦДУ; ЗВО оприлюднює на своєму офіційному сайті інформацію про ОП в обсязі достатньому для інформування всіх зацікавлених сторін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЗВО не оприлюднює перелік пропозицій щодо змін ОП після завершення процесу громадських обговорень. Рекомендації: удосконалити систему обговорення проєктів ОП так, щоб відвідувачі веб-сайту могли бачити пропозиції і відгуки, які надходять від інших стейкхолдерів і обговорювати їх. Це можна досягти шляхом запровадження відповідної форми на вебсайті починаючи із оприлюднення наступного проєкту ОП 2024 року. Така практика за рахунок зручності й швидкості надання оберненого зв'язку може фасилітувати процедуру обговорення ОП різними стейкхолдерами.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП «Психологія (практична психологія)» цілком відповідає підкритеріям 9.1, 9.3, та за пунктом 9.2 встановлено такі недоліки: неоприлюднення пропозицій щодо змін ОП після завершення громадських обговорень, які стали вирішальними для встановлення рівня відповідності. Враховуючи відсутність взірцевих практик ЕГ дійшла висновку, що ОП в цілому відповідає вимогам в розрізі Критерію 9 на рівні В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Корнієнко Інокентій Олексійович

Члени експертної групи

Савченко Олена Вячеславівна

Радчук Галина Кіндратівна

Гештень Едіта Олександрівна